

Nepriklausoma

LITHUVOS
Nacionalinė
M. A. Vydo
Lietuva

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, October 23, 1991.

Alp/LA 2828

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA BIWEEKLY •

Nr. 22 (51-ji metas) 1991 m. SPALIO - OCTOBER 23 d. DVISAVAITINIS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LASALLE, Que. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1,-

IVYKIŲ APŽVALGA

(iš Lietuvos spaudos ir radijo pranešimų)

D.N.B.

Paskutinėmis savaitėmis Lietuvoje įvyko daug svarbių permainų. Keleta iš svarbiausių, tai Lietuvos įsivertinėjimas perduoti stambūs valstybiniai turtai: gana didelis prekybos ir žvejybos laivynas, civilinė aviacija ir Respublikos teritorijoje esantys geležinkeliai su geru skaičiumi riedmenų. Dėl šių, apie 7 milijonus dolerių vertės turtų administravimo Lietuvos vyriausybė randasi gana keblioje padėtyje. Ypač komplikotas yra (žvejybos ir prekybos) administravimas. Apie tai teks pakalbėti atskiru straipsniu.

Kitas šiuo laiku labai aktualus reikalas, tai Lietuvos ginkluotų pajėgų atsteigimas, dėl kurio spaudoje ir parlamente vyksta labai intensyvios diskusijos. Čia dedame 3 tuo reikalu nuomones, išreikštas Lietuvos periodikoje.

Pirmoji - Audriaus Butkevičiaus. Karinio Apsaugos Departamento (KAD) generalinio direktoriaus. Jis yra už stiprias Lietuvos karines pajėgas dėl sekančių argumentų: a) Rytuose ir Pietuose Lietuva ribojasi su dviem ne itin patikimais kaimynais - labai nestabilia Sovietų Sąjunga ir Lenkija, ypač pastarąją, mėginančia druski polinius vandenius Lietuvos pietryčiuose; b) Gerai ginkluoti daliniai reikalingi likvidavimui didesnių ar mažesnių incidentų pasieniuose, ar valstybės viduje, ypač dar esant Lietuvos teritorijoje gana stambiems svetimos kariuomenės daliniams; c) Lietuvos kariniai daliniai turi būti apmokyti taipgi civilinei apsaugai: gamtos nelaimių, Ignalinos atominės jėgainės apsaugai ir galimų atominių katastrofų, jūros uostų avarių, nuodingų medžiagų ir naftos išiliejimų atvejais.

Antroji - Juozo Krakausko. Lietuvos kariuomenės atsargos karininko nuomonė:

Jis mano, kad mūsų mažai valstybei stambi kariuomenė būtų per daug didelė ekonominė našta. Esant Lietuvos Rytuose ir Pietuose labai gausioms ir sunkiai ginkluotoms kaimyninėms pajėgoms, mums susiremti tankas prieš tanką būtų nesamone. Todėl Lietuvai apginti jis siūlė sekančius metodus. Turime būti pasirošę partizaniniam karui. Krastui ginti reikėtų judrių kovos vienetų, sudarytų iš jaunų bei vidutinio amžiaus vyrų ir moterų. Mums pakaktų lengvųjų šarvuotųjų, sraigatarnių ir greitųjų žvalgybinių lėktuvų, geros priešlėktuvinės apsaugos ir modernių lengvųjų ginklų.

Lietuvai būtina karo mokyma. Kariškai apmokomas turi būti kiekvienas jaunas vyras ir moteris.

J. Krakauskas mano, jog Lietuvai būtų pigiausia perimti iš sovietų Lietuvoje esančius ginklų sandėlius, nes sovietai yra Lietuvai skolingi ne vieną milijardą. J. Krakauskas dalyvavo Estijos karininkų sąjungos atkūrimo suvažiavime, kur buvo pasisakyta už Baltijos sausumos, jūrų ir oro ginkluotą pajėgą.

Trečioji - Jono Tamulio. Aukščiausiosios Tarybos deputato nuomonė:

Jis galvoja, kad kariuomenė Lietuvai nereikalinga. Sienuose saugoti pakaktų profesionaliosios pasienio policijos, taip kaip buvo pirmosios Lietuvos respublikos laikais. Reikalinga specializuota tam tikrų objektų apsaugos tarnyba. Visa tai turėtų būti Vidaus Reikalų Ministerijos jurisdikcijoje.

Jonas Tamulis toliau teigia, jog Lietuvai reikėtų iškviesti kolektyvinio saugumo garantiją. Turėtų būti įsteigta Didelio Pasitikėjimo Zona. Baltijos šalys ypač tiktų šiai koncepcijai. Jis yra priešingas idėjai perimti iš sovietų Lietuvoje esančią ginkluotę. Tuo atveju Lietuva atsidurtų Sovietų karinės įtakos zonoje ilgam laikui. Toliau jis sako, jog kariuomenę sukurti nėra labai sudėtinga. Gerokai sunkiau ją sumažinti, ar iš viso ją atskratyti.

Pagal Tamulį, atsteigiant Lietuvos kariuomenę būtų žingsnis atgal. Likimas Lietuvai atskleidė nepakartojamą galimybę užsitikrinti savo saugumą be ginkluotų pajėgų. Mes neturėtume jos praleisti, jei dar ne velu...

MASKVA GRAŽINA LIETUVAI KOMUNALINIO ŪKIO TURTUS

Pokalbyje su Vilniaus Radijo reportere, Lietuvos Susisiekimo ministras J. Biržiškis pranešė, jog lig šiol buvę centrinėje Maskvos kontrolėje bei nuosavybėje resursai yra perduodami Lietuvos jurisdikcijon. Tai yra sekantys: (žemė, oru ir vandeniui) įrengimai bei vienetai:

GELEŽINKELIAI: Lietuva perima visas Respublikos teritorijoje esančias geležinkelinių sistemų su 8000 prekių vagonų, 350 keleivinių ir 200 lokomotyvų;

AVIACIJA: Lietuvai perduodama 43 vidutinio nuotolio, iki 100 vietų talpos, lėktuvai, iki šiol skraidę "respublikinėse" vidaus oro linijose.

PREKYBOS IR ŽVEJY-

Prie pagrindinio įėjimo į Parlamento rūmus Vilniuje paliktos cemento blokų barikados. Jos turėtų čia likti kaip paminklas, arba tol, kol svetima kariuomenė bus išvežta.

BOS LAIVYNAS, JŪROS KELTAS SU VISAIŠ IRENGIMAIŠ: Lietuva gauna visą Klaipėdos uoste registruotą prekybos ir žvejybos (jūrų) laivyną su visais plaukiojimo priemonėmis "žuvų fabrikais". Prekybos laivyną sudaro 43 įvairaus tonazės, siekiančio iki 300,000 tonų dydžio, laivai. Žvejybos laivyną sudaro 60 tralerių ir žuvies "fabrikų" - šaldytuvų. Perleidžiama taipgi prieš kelėtą metų pastatyta Lietuvos - Vokietijos (Rytų) jūrų geležinkelio perkėla, su trimis beveik naujais keltais - laivais.

Jūrų žvejybos bei prekybos laivai yra jau senesnio amžiaus ir įvairaus susidėvėjimo stovyje. Dėl jūrų žvejybos bei prekybos laivyno, uosto įrengimų (remonto, laivų statybos) administravimo Lietuvos vyriausybėje esą tūlių nesutarimų. Į šių turtų valdymą pretenduoja net trys ministerijos. Visa tai gali labai neigiamai atsiliepti Lietuvos ekonomikai, konkuruojant su savo kaimynėmis - Latvija, Estija ir Kaliningrado sritimi. Visa tai rodo, kad Lietuva dar neturi tikros "jūrų" politikos...

Visų šių sumintų Lietuvos valstybei Maskvos perduodamų resursų vertė apskaičiuota tarp 5 ir 7 milijonų dolerių vertės.

Lietuvos nuosavybėn taipgi pereina visa energetikos sistema, įskaitant ir Ignalinos atominę jėgainę.

ENERGIJOS PRODUKCIJA

Lietuvos energetikos sistemą sudaro trys rūšys jėgainių: hidro, termo ir atominė. Visos šios jėgainės šiemet pagamins 30 milijonų kilovatvalandžių elektros energijos. Hidrošiluminės (termo) elektrinės bus pagaminta 13.5 milijono, ir Ignalinos AE jėgainė pagamins 16.5 bili-

jono kilovatvalandžių.

Lietuvos pramonė ir gyventojai sunaudos apie 13 milijonų kilovatvalandžių. Visa kita yra parduodama kaimynams: Baltarusijai - 9.3 milijonai, Kaliningradui - 2.5 milijono ir Latvijai - 1 milijonas kilovatvalandžių. Elektros energijos gamyba Lietuvai kaštuoja 1.1 milijonų rublių ir šilumos gamyba apie 400 milijonų rublių. Importuota dujų už 53 milijonus ir mazuto už 14 milijonų rublių.

KARINĖ PRAMONĖ LIETUVOJE

Pagal ELTOS leidinio "Žinia" pranešimą, Lietuvos teritorijoje randasi 24 karinės pramonės gamyklos. Net 21 iš jų gamina vienintelę visoje Sovietų Sąjungoje produkciją - nuo lazerinės technikos iki elektroninių įrengimų raketoms.

SOVIETŲ KARINĖS PAJĖGOS PABALTIJYJE

Lietuvoje tebėra sekančios pajėgos: Kaune ir Jonavoje - dvi oro desantininkų, o Vilniuje ir Klaipėdoje - dvi motorizuotos saulio divizijos. Šiauliuose - didelė naikintuvų bazė.

Latvijoje randasi stipriausios karinės pajėgos - Sovietų jūrų bazės. Rygoje - Pabaltijo karinės apygardos štabas. Dobelės rajone - 24-oji tankų divizija. Latvijoje vis dar gaminama senojo tipo tankai, eksportuojami į "trečiojo" pasaulio šalis.

Estijoje dislokuota 56-oji gvardijos motorizuota saulio divizija, karo laivyno bazės. Požeminiuose angaruose (Adavazėje ir Tartu) - tolimojo skraidymo karo lėktuvai.

Pabaltijo karinėje apygardoje (Baltijos valstybėse ir Kaliningrado srityje) sutelkta 138,000 kariškių,

2,600 tankų, 6,300 šarvuotųjų pėstininkams, 59 įrengimai taktinėms raketoms, ir virš 500 kovos lėktuvų. Karo aviacijoje tarnauja 53,000 karių ir karininkų. Baltijos laivyne - 87,000 jūreivių ir karininkų, 47 povandeniniai laivai, 3 kreiseriai, 13 minuotojų, daugiau kaip 30 didelių ir 410 mažųjų pagalbinių laivų. Dabar suprantama, kodėl Sovietai taip nenori apeisti Pabaltijo valstybių teritorijų...

VYDŪNAS VĖL LIETUVOJE

Viliaus Storastos - Vydūno palaikai su didžiomis iškilėmis buvo pervežti iš Detmoldo (Vokietijoje) kapinių į Lietuvą.

Vilius Storasta-Vydūnas 1944 m., Radonajai armijai vėl užimant Lietuvą, su daugeliu kitų Lietuvos veikėjų pasitraukė į Vokietiją, kur jam teko pergyventi visus Antrojo Pasaulinio karo žiaurumus. Dar Rytųpūsiose 1944-45 metų žiemose laiku, Vydūnas vos nežuvo nuo sovietinių bombų. Pakeliui jam pradingo daug rankraščių ir kito asmeninio turto. Būdamas trapios sveikatos, Vydūnas nuostabiai pakėlė neapsakomai sunkią pasitraukimo odisėją. Laimingai pasiekęs Vakarų Vokietijos sritis, apsistojo Detmoldo, kur mirė, sulaukęs 85 metų amžiaus.

Viliaus Storastos - Vydūno palaikai pasiekė Lietuvą per Lazdijų pasienio postą, spalio 17 d. Jie buvo iškilmingai sutikti Lazdijuose, Alytuje, Marijampolėje ir Kaune. Čia Vydūno karstas su palaikais buvo padėtas prie Laisvės paminklo. Kalbėjo visa eilė Lietuvos rašytojų, vyriausybės ir universitetų žmonių, kurie išreiškė pagarbą šiam didžiam Mažosios Lietuvos veikėjui, rašytojui ir filosofui.

Nuotrauka V. Kapočiaus

Iš Kauno Vydūno palaikai buvo pervežti į Šilutę, kur ji pasitiko po 47 metų visi Mažosios Lietuvos palikuonys. Vilius Storasta-Vydūnas pagaliau vėl buvo paguldintas Amžinam Poilsui jau savo gimtosios Lietuvos žemelėje, Bitėnų kapinaitėse, netoli nuo savo gimtinės, tarpe savo Tėvų ir Protėvių, vykdamas jo valią būti palaidotam tik laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje...

SUGRĮŽO TĖVYNĖN IR POETAS HENRIKAS NAGYS

Montrealiečiai, poetas Henrikas Nagys ir šio laikraščio "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė Birutė Nagienė, kaip pranešė Vilniaus Radijas, spalio 15 dieną atvyko į Vilnių. Rašytojų Sąjungos Rūmuose juos sutiko Lietuvos literatai. Spalio 21-22 dienomis Vilniuje yra rengiamas Henriko Nagio poezijos vakaras.

Ar ne simboliška, kad abu šie žymūs Lietuvos sūnūs, Vilius Storasta - Vydūnas ir poetas Henrikas Nagys - sugrįžo Lietuvon beveik tuo pačiu laiku ir abu po 47 metų pertraukos!...

• Vos keturioms dienoms praėjus po Naujųjų Demokratų Partijos (NDP) laimėjimų Britų Kolumbijoj, ir Saskatchewan prisidėjo prie tos grupės. Dabar jau 3 provincijos turi išsirinę

NDP valdžią: Ontario, Britų Kolumbija ir Saskatchewan. Vakar dienos (spalio 22) balsavimuose NDP lyderis Roy Romanow išėjo laimėtoju, gavęs 56 vietas, kai tuo tarpu Konservatoriai 9, o Liberalai 1. Nors Grant Devine laimėjo savo rinkiminėje apylinkėje, bet jo partija tesurinko 25.7%, Liberalai 32.4%, gi NDP-50.8% balsų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Laisvą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS: "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumerata kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

TAUTOS ETINIS PAŠAUKIMAS

Feliksas Jucevičius

KOVO 11-OJI 1990 m. atkreipė viso pasaulio dėmesį į Lietuvą, kaip niekada anksčiau, o š.m.rugpjūčio paskutinieji įvykiai Maskvoje atidarė jai galutinai duris į naujos laisvės epochą. Skaitydami pasaulinę spaudą bei žiūrėdami televizijos programas, pastebėjome kaip simpatiška yra nusiteikę beveik visi pasaulio kraštai lietuvių tautos atžvilgiu. Kaip daugelis mūsų, taip ir kitų tautų žmonės lyg apgaubę krašte esančius lietuvių herojų aureole. Nereiklia nė sakyti, kad tai labai reikšmingas istorinis momentas, kuriuo turime džiaugtis ir pagrįstai didžiuotis. Kartu tai lyg nurodė mūsų tautai etninį idealą bei tikrojo pašaukimo horizontus. Kitaip sakant, pati istorija padiktavo mūsų tautai savo reikalavimus, paragino mus elgtis kaip dera mūsų, kaip tautos, pašaukimui. Tik priliškime tai ne kaip istorijos uždėtą našta, o kaip mums duotą nuostabią progą šviesinti savo etninę sąmonę bei siekti etinio gyvenimo aukštumų, ir kiekvienas privalome taip veikti, kad kuo greičiau mūsų tauta pasiektų tas aukštumas. Aišku, šioje žemėje niekas nepasidaro savaime, visi dalykai, ypač tie, kurie tautai gyvybingi, pareikalauja didelių pastangų ir aukos. Jau antikos pasauliui buvo žinoma, kad kelias į žvaigždes eina per vargus.

Kiekvieną kartą, kai nukreipiame akis idealo link, kartu išvystame betarpišką tikrovę, kuri yra lyg priešingybė tam, ko siekiame, iškilus prieš mūsų akis tautos etniniam idealui, kartu iškyla ir siuolaikinė lietuviškoji tikrovė su savo negalavimais ir savo žaizdomis. Kaip negalime atsakyti siekti idealų, taip negalime ignoruoti ir savo silpnybių. Reikia žinoti ne tik tai, ko siekiame, bet ir tai, kas esame.

Po penkiasdešimties metų absoliutinės diktatūros siautėjimo, demokratinė mintis susiduria kartais su sunkumais, kai nori galutinai įsipilietinti lietuviškame gyvenime. Kad tai įvyktų kuo greičiau, esame reikalingi autentiškos politinės kultūros. Nepamirškime taip pat ir tų ydų, kurios yra virtusios beveik mūsų kasdienybės žaizdomis. Nepaslapstis, kad vagilavimas yra lyg įprastas gyvenimo stilius. Niekada nebuvome visiškai išsigydę nuo alkoholizmo, o šiuo metu kai kam atrodo, jog jis turi beveik epidemijos simptomų. Savizudžių statistika gąsdinanti.

Tačiau mūsų sunegalavimai neturi mus sukludyti siekti aukščiausiųjų idealų. Nors neturime teisės pasirodyti geresniais negu esame, bet mūsų pareiga daryti visa, ką galime, kad taptume tauresniais bei kilnesniais, negu esame. Tai kaip tik sudaro mūsų tautos etinio pašaukimo klausimo esmę, ir galime būti tikri, kad jis iškilis nuolatos laisvės laikais. Kiekvienu atveju, susidaryti aiškų vaizdą tų pagrindinių problemų, kurias iškelia dabartis, ir spręsti jas pagal jų svarbumą bei neatidėtinumą yra ne tik etinis, bet ir istorinis imperatyvas. Spręsti gyvybinius klausimus yra mūsų pareiga ir mūsų privilegija, kurias diktuoja sveika lietuviška prigimtis. Galime suklysti gyvenamojo laikotarpio vaizdo detalėse, bet nematyti skirtumo tarp gėrio ir blogio, tiesos ir melo, žmoniškumo ir bežiirdiškumo, tarp to, kas kilnu ir to, kas žema, būtų tikrai nusikaltimas.

Pasaulis, kurį saisto etiniai principai, išsiskiria dvasinėmis vertybėmis, bet ypač taurumu. Kas jam būdinga? Žmogaus vidinis skaidrumas: čia niekas nesiskubina nublizginti savo paviršiaus, bet kiekvienas stengiasi išskaidrinti savo vidaus pasaulį. Daugiau negu 2.000 metų kaip Aris-totelis taip apibūdino žmogų, kurį vadiname tauriu: "Jis elgiasi santūriai kaip pasisekimuose, taip ir nepasisekimuose, vengia kaip egzaltacijos, taip ir depresijos. Laimėjimai nepadaro jo išdidžiu, nei nuvilia jį pralaimėjimai." Savi-garba yra tauriam žmogui brangenybė, nes jis žino, kad tai yra visų dorybių kertinis akmuo. "Visų labiausiai respektuok save", sakė Pitagoras. Taurus žmogus yra autentiškas žmogus, jį galima palyginti su nušlifuotu deimantu, bet kaip nušlifuoti deimantą reikia laiko, taip niekas negali pasidaryti tauriu per naktį. Mandagumą galima įsisavinti per kelius metus, o pasidaryti tauriu asmeniui reikia viso gyvenimo. Tautai tapti tauria gali prireikti keletos ar keliolikos generacijų.

Kalbant apie taurumą, nereikia turėti mintyje tik elitą ar mažą sofistikuotą grupę. Taip manyti būtų klaida. Viena - sutinkame paprastų žmonių, kurie yra tikri dvasios aristokratai ir antra - tokiais žmones padaro ne žinojimas, mokslas ar turtas, bet nuolatinė kova su savo ydomis bei blogais palinkimais. Taurumas yra iš tikrųjų prieinamas kaip mokytiems, taip ir maži išsilavinimo, kaip vargšams, taip ir turtingiesiems, kaip miesto žmogui, taip ir tolimiausio kaimo piliečiui. Taurumas yra idealas, į kurį turi būti nukreiptos visų mūsų akys. Tai tos dvasinės aukštumos, į kurias mes visi, kaip laisvos tautos laisvi piliečiai, privalome veržtis.

2 psl.

VIENOS IŠ TŲ KLAIKIŲ DIENŲ LIETUVOJE

Iš NN laiško, 1991 m. rugsėjo mėn. 5 d.

Paskutiniųjų savačių įvykiai neleido net prisėsti prie laiško rašymo, ypač perversmo Sovietijoje bandymas iš mūsų visų pareikalavo susitelkimo. Juk buvome gavę ultimatumą iš karinės komendantūros apieisti savo centro būstinės patalpas... Kągi, užantspaudavome, išvežėme vėliavas, archyvą, tačiau dirbome toliau. Rysys su visais daliniais nenutrūko. Sausio mėnesio pamokos nepraejo veltui. Rajonuose buvo pasiruošta blogiausiam atvejui. Pakankamas mūsų žmonių kiekis budėjo ir Parlamente. Svarbiausia, kad savo veiklą užbaigė KGB.

/Sausio 13 dienos atveju, Parlamento rūmai Vilniuje buvo saugomi neginkluotos keleto tūkstančių minios. Rugsėjo 19-21 dienomis, nors vis dar tūkstančiais, bet žymiai mažiau ir stovėjo atokiau nuo rūmų, nes taip buvo vyriausybės patvarkyta. Prie pat rūmų ir viduje budėjo policijos ir krašto apsaugos daliniai bei šauliai/.

Iš MM laiško, 1991 m. rugsėjo mėn. 10 d.

Buvau atostogose ir apie įvykius išgirdau tik per radiją. Visą dieną, atvažiavome autobusu į Kauną. Kauniečiai surengė mitingą prie Miesto savivaldybės, prie Vytauto Didžiojo paminklo. Mitingą buvo apsupę sovietų ginkluoti kareiviai. Vienas kareivis netikėtai išsėvė čia pat prieš mane, laimei - į orą. Po mitingo kareiviai išsiskirstė, o man teko budėti prie telefono stoties pastato. Žinios, sklindančios per radiją, pranešdavo apie pučo pralaimėjimo žingsnius. Mūsų laimė, kad ši kartą laimėjo demokratinės jėgos, nors seno režimo šalininkų ir agentų dar yra labai daug. Pučo sėkmės atveju, galėjo tekti man ir broliui bei mūsų šeimoms pasekti tėvo ir dėdienės keliais...

DVASINIS ATOSLŪGIS PO DRAMATIŠKŲ DIENŲ

Sovietinio pučio dienos rugsėjo 19-21 buvo dramatiškos, o Lietuvai - kritiškos ir siaubingos. Demokratinė jėgų laimėjimas padėjo Lietuvai galutinai įvykdyti užsibrėžtus nepriklausomybės tikslus, už kuriuos paskutinius dvejus metus ypatingai ryžtingai kovota. Laimėjimais džiaugiasi, palyginti, ramiai, nes tai kartu buvo ir nervų įtampas atoslūgis. Laiškas rašytas praėjus dešimčiai dienų po tų kritiškų įvykių, kai gyvenimas jau pradėjo riedėti normalia vaga.

Iš Mildos Danytės laiško, 1991 m. rugsėjo 1 d.

Ši diena yra oficiali Lietuvos mokslo metų pradžia. Visose Lietuvos mokyklose daug prakalbų ir gėlių.

Visą rytą matau pro langą tėvus, vedančius vaikus, kurių dauguma uniformuoti, į mokyklą. Aikštė automobiliams prieš mano apartamentą yra gražiai apodinta medžiais ir krūmais. Ji beveik visada tuščia, todėl čia tėvai sustoja ir kartais fotografuoja savo vaikus. Daugiausiai tai pirmo skyriaus vaikai.

Daugelyje Lietuvos vietovių laikomos specialios mišios bažnyčiose, skirtos mokslo metų pradžiai. Pirmą kartą tai vyksta po sovietų okupacijos metų. Kaime, kur kolektyvinių ūkių administracijose tebėra įsitvirtinę buvusieji partijos bosai, žmonės yra nustebę ir šiek tiek baimingi, matydami pranešimus, kad mišios bus laikomos vaikams ir autobusai veš žmones į bažnyčią. Ar mes nepakliūsime į bėdą?

Administracija šiomis dienomis nėra geroje nuotaikoje. Mykolas pasakojo, kad jo darbovietėje administracijos dauguma yra partiečiai. Asmenims, kurie buvo palankūs griežto komunizmo linijai, įvykių raida po pučo buvo didelis "šokas". Dabar jau jie nekalba apie Landsbergį ar Jeltsiną, dabar jie jau nori nulinčiuoti Gorbačiovą: "Jis turėtų būti teisiamas už išdavystę".

Žmonės vis dar atsargūs ir truputį baimingi. Dar gali įvykti blogi dalykai, nes armija tebėra čia. Bet jaučiamas ir didelis palengvėjimas. Pastebima savotiška ramybė žmonių akyse. Susitikę švelniai paliečiame vienas kitą - gal būt mes iš tikrųjų atsiekėme, ko labiausiai norėjome. Kai kalbamės, daugiausia kalbame apie Rusiją, atrodo, taip saugiau. Mes susilaikome nuo žodžių "laisvė", "nepriklausomybė". Jie atrodo mums tartum ką tik gimęs kūdikis.

Žmonės dėkoja man už Kanados greitą Lietuvos pripažinimą. Aš kritikuojau Bushą, žmonėms tai patinka. Vakarių medijos reportai yra išsamūs ir įdomūs, bet jų analizė atsilikusi keliomis dienomis. Aš matau CNN TV, girdžiu BBC, Radio France, Radio Free Europe, Voice of America. Paskutiniuosius dvi stotys duoda daug apžvalgų iš Amerikos ir Europos laikraščių. Europos spaudos straipsniai yra daug išvalgesni, negu amerikiečių, ypač kalbant apie Gorbačiovą - ką jis gali daryti ir ko negali.

Juk jau po dviejų dienų buvo aišku, kad jis darys tik tai, kas jam bus pasakyta. Ministrų paskyrimai, naujos unijos projektas tuoj pat buvo Jeltsino ir demokratinio judėjimo lyderių bei respublikų atmeti. Šiurkštoka pasta-ba buvo padaryta Shevardnadzės: "Kodėl aš turiu būti SSSR užsienių reikalų ministeris, jei jau nebus SSSR?"

Lietuvos pripažinimo grandinėje labai svarbūs buvo Rusijos, Ukrainos ir Vokietijos pripažinimai, o Prancūzija parodė gražų diplomatinį gestą, pasiūsdama į Vilnių patį užsienio reikalų ministrį Roland Dumas. Dabar klausimas yra toks: ar baltiečiai bus skandinavų ar Vokietijos sferos įtakoje? Atrodo, kad Šiaurinių tautų taryba nutarė nesekti Vokietijos pavyzdžiu staiga integruoti Rytų Vokietiją į savo ekonomiką. Per didelis kasnis praryti. Todėl Šiaurės taryba sudaro tik ryšius su Baltijos valstybių taryba, bet neįjungia jų į Šiaurės valstybių tarybą. Man visi šie pasikeitimai - atsivėrimas realios perspektyvos Lietuvos laisvei, buvo didžiulis dvasinis palengvėjimas.

Kai grįžau į Lietuvą rugsėjo pradžioje, jaučiau, kad vėl įžengiau į baisų košmarą, slegiantį sapną. Įtampa buvo akivaizdžiai jaučiama, nors žmonės atrodė jaudinosi mažiau, negu sausio mėnesį. Sapnuodavau tankus, karą. Per radiją nuolatos girdėjau V. Landsbergio, Vagnoriaus ir gynybos departamento viršininko Butkevičiaus susisrūpinusius, nykią skambančius komentarus. Pučas buvo didelis šokas, bet kažkaip lyg ir lauktas. Aš pagalvojau, gal tai bus didelė pačios Sovietų Sąjungos eksplozija, kuri atveria galimybių ir mums. Bet buvo ir kritiškų momentų. Jeltsiną išvežė iš vasaros rezidencijos 12 minučių prieš KGB atvykimą, norint jį areštuoti. Kiti KGB žmonės laiku pasiektė Jeltsinui išėjimą, o po to buvo dvi galimybės žmonėms pasirinkti. Laimei, įvykiai vystėsi mūsų trokštama linkme ir labai greitai.

Joniškio bažnyčia

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS INFORMACIJA SPAUDAI

Naujoji JAV Lietuvių Bendruomenės XIII-ji Taryba, susirinkusi į pirmąją sesiją Philadelphijoje 1991 m. spalio 4-6 dienomis, išrinko trejų metų kadencijai Tarybos prezidiumą, Garbės teisną, Kontrolės komisiją ir naują Krašto valdybos pirmininką; pasiskirstė į 8 nuolatinės darbo komisijas; išklauė ir patvirtino buvusio prezidiumo, Garbės teismo, Kontrolės komisijos ir darbą baigiančios Krašto valdybos (iš Chicagos), įvairių institucijų bei komitetų veiklos pranešimų; svarstė ateities planus ir darbus; priėmė nutarimus LB veiklos stiprinimui ir plėtimui; džiaugėsi ir sveikino Nepriklausomos Lietuvos Respubliką, jai laimėjus laisvojo pasaulio valstybių pilnutinį pripažinimą.

Į JAV LB Tarybos prezidiumą išrinkti: pirmininkas - Vytautas Kamantas (Sparta, Michigan), vicepirmininkai - dr. Vytautas Narutis ir Birutė Vilutienė, sekretorės - Svaionė Kerelytė ir Grazina Kamantienė. Į JAV LB Garbės teisną išrinkti: pirmininkas dr. Antanas Razma (Chicago), dr. Zigmas Brinkis, advokatė Daina Kojelytė, dr. Vytautas Majauskas (Cleveland, Ohio) Kestutis Bileris ir Linas Kučas.

Į JAV Kontrolės komisiją išrinkti: pirmininkas Rimantas Auksčiuolis (Cleveland, Ohio), Kestutis Bileris ir Linas Kučas.

Naujuoju JAV LB Krašto valdybos pirmininku išrinktas Vytas Maciūnas iš Philadelphijos. Jis pasikvies naujos Krašto valdybos narius, juos tvirtins Taryba korespondenciniu būdu. Pareigas perims lapkričio mėnesį.

Visi JAV LB Tarybos nariai (viso 70) pasiskirstė į aštuonias nuolatinės Tarybos darbo komisijas:

1. Švietimo reikalų - pirm. Juozas Polikaitis (Chicago);
2. Kultūros reikalų - pirm. dr. Petras Kisielius (Chicago);
3. Politinių reikalų - pirm. Zigmas Viskanta (Los Angeles)
4. Socialinių reik. pirm. Adolfas Armalis (St. Petersburg, FL)
5. Relig. reik. - pirm. kun. Matas Čyvas, (St. Petersburg, FL)
6. Finansinių reik. - pirm. Česlovas Mickūnas (Boston, MA)
7. Jaunimo reik. - pirm. Eduardas Meilus (Worcester, MA)
8. Organizacinių reik. - pirm. Paulius Alšėnas (Cleveland, OH).

Apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklą ir 1992 metais Chicagoje šaukiamą PLB Seimą kalbėjo PLB pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas.

Pranėsimai buvo apie JAV LB Krašto valdybos įvairias veiklos sritis (14); apie PASAULIO LIETUVIO, BRIDGES ir LITUANUS žurnalus; apie buvusį Lietuvių Muzikos Festivalį bei Dainų Šventę; apie būsimą JAV ir Kanados LB Tautinių šokių šventę; LIETUVIŲ FONDA ir ateinančią VII-ji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Pietų Amerikoje. Visiems padėkota už jų darbus.

Savo paskaitoje apie Bendruomenės veiklos kryptį kalbėjo PASAULIO LIETUVIO redaktorius Bronius Nainys, Simpoziume apie konkrečius uždavinius ateičiai pasisakė Zigmas Viskanta, Vaiva Vebraitė-Gustienė, Algimantas Gečys ir kun. Kazimieras Pugevicius, Taryba ir Krašto valdyba jų mintis ir siūlymus panaudos LB ateities darbuose.

JAV LB Tarybą sveikino Lietuvos Respublikos Ambasadorius Washingtonė Stasys Lozoraitis, Generaliniai Konsulai Vytautas Čekanauskas ir Vaclovas Kleiza, Vyskupas Lietuviams Katalikams Iseivijoje Paulius A. Baltakis, OFM, vyskupas Vincentas Brizgys, ALT pirmininkas Grozvydas Lazauskas, Lietuvių Fondo valdybos pirm. Algirdas Ostis, Lietuvių Skautų sąjungos Tarybos pirm. Sigidas Miknaitis ir kiti; sesijoje dalyvavo Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis.

Sesiją rūpestingai globojo ir viską gerai paruošė JAV LB Pietryčių apygarda su pirmininku Algimantu Gečiu ir LB Philadelphijos apylinkė su pirmininku Linu Kuču. Jiems Taryba išreiškė didelę padėką.

Svečių buvo iš Philadelphijos, JAV Rytinio pakraščio ir iš Lietuvos. LB Tarybos narių ir svečių tarpe buvo daug jaunimo, vidurinės kartos profesionalų ir vyresnio amžiaus LB darbuotojų. Dalyvių nuomone, sesija buvo labai gera, darbinga, dalykiška, pasireiškusį jaunatvišką entuziazmą, profesionalaus lygio diskusijomis ir vyresniųjų patyrimu, į diskusijas ir darbus įjungusi visus Tarybos narius, parodžiusi stiprią bei su gyvenamuoju laikotarpiu kintančią gyvą Bendruomenę, kuriai užtikrinta prasminga ateitis.

JAV. LB Tarybos inf.
NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./.

/ tęsinys /

Karagandos gyventojų didžiumą, matyt, sudarė kaliniai. Čia buvo net trys lagerių sistemos: Peščianlagas, Steplagas ir Luglagas. Mus atvežė į Peščianlagą. Tuomet tai buvo dar visai naujas, labai moderniai įrengtas lageris. Čia stovėjo kokie šeši ar septyni barakai, daugiausia mūriniai, masyvūs, balto sferio stogais, puikiai išbaltinti, dideliais langais. Juos visai neseniai pastatė vokiečių ir japonų karo belaisviai. Barakai aptverti nepermatoma lentine keturių metrų aukščio tvora. Kiekviename keturkampio kiemo kampe stovi specialus bokštelis sargybiniui. Palei visas tvoras įrengtos poros metrų pločio vadinamosios ugnies juostos, nuo kiemo atitvertos spygliuota viela. Į toje zonoje pasirodžiusį zeką sargybinis privalo šauti be jokio įspėjimo. Vartai su šlagbaumais, kaip prie geležinkelio pervažų. Šalia jų pastatyti specialūs nedideli nameliai, vadiami vachta. Tenai nuolat budi specialūs tarnautojai, kurie turi vartų raktus ir juos atidaro, kai reikia. Be to, vachtoje įtaisytos siauros durys vienam ar keliems žmonėms žasele praeiti. Pats durininkas sėdi saugioje vachtos patalpoje, duris darinėja iš jos neišeidamas, viską stebėdamas pro mažą langelį. Be sargybinių visuose keturiuose bokšteliuose ir vachtoje iš lauko pusės nuolat pasirenge sukelti aliarmą keturi dideli specialūs šunys, pririšti prie storos vielos, juosiančios visą lagerį. Šunims nuo vėjų ir pūgų pasislėpti įtaisytos visai padorios medinės būdėlės.

Į Peščianlago etapinį punktą Maikuduką mus atvarė pavakare. Saulė leidosi, buvo jau gana šalta. Prie lagerio vartų stūksojo supustytos sniego krūvos. Paliepė suklaupti nepaisydami, kad visur sniegas, o mes apauti tik guminėmis vyžomis. Atrodė, kad į šią lagerį teks atsiklaupus išprašyti! Tikrai, čia ne bet ką priima, reikia būti tam tikruose sąrašuose, atvykti stiprios palydos globojamam.

Prie vartų buvo keletas stalų, už kurių sėdėjo įvairūs lagerio tarnautojai. Iš sąrašų jie šaukė mus pavardėmis. Pasauktieji turėjo greitai atsiliepti ir pasisakyti savo vardą, tėvo vardą, gimimo metus, baismės straipsnį ir terminą. Nė nepajutau kaip atraportavau: "Valentin Vikentjevič, 1896 goda, 58, punkt 10, 10 let". Daugiau nieko neklausinėjo. Tapatybė buvo patikrinta, didelio formato rudas vokas atidėtas į šalį. Per kokią porą valandų buvo patikrinti visi atvaryti ir suklupdyti zekai. Atsivėrė platus vartai, tarnautojai pasiėmė dokumentus ir pirmieji nuėjo į kiemą. Suklupdytiesiems liepė atsistoti, susirikiuoti penketais ir žengti paskui. Vartai paskui mus užsidarė. Visus penkis šimtus vyrų suvarė į vieną didelį, šviesų ir švariai iššluotą baraką, kuriame stovėjo daugybė eilėmis išrikiuotų "vagonų" - tokių dviaukščių gultų, kiekviena-me po keturias vietas. Pasijutome atvykę nakvynėn, galėjome sušilti po klūpojimo sniege. Tiesa, jokių čiuzinių, antklodžių, paklodžių ir pagalvių, prie ko Siblage visi jau spėjome priprasti, čia nebuvo. Užtat viskas buvo užlieta elektros šviesos, ir tai mus gerai nuteikė. Nepykom nė už tai, kad "šeimininkai" nepavaišino vakariene. Dairėmės, kur čia atlikinėjami gamtiški reikalai, kur galima rasti bent gurkšnį vandens. Išvietę susiradome, o vandens nebuvo. Nors kazachiškai "Maikuduk" reiškia šaltinį ar šulį - nį, bet su vandeniu čia buvo didelė bėda. Jį veždavo iš labai

tolį. Dėl pabjurusių kelių tuo metu į Maikuduką vandens čia pristatydavo nepakankamai, vos tiek, kad užtektų virtuvei ir šiek tiek atsigerti. Tad keletą dienų išbuvome visai nesisprausę.

Naujajame lageryje visiems krito į akis keleta kieme pastebėtų senų kalinių su dideliais juodais skaičiais ant nugaros, dešinės kelnių keišenės ir kepurėje ties kakta. Tie juodi numeriai nepratusiems darė slogų įspūdį. Krasnojarske aš jau buvau matęs katorgininkų, bet jie buvo be numerių! Nejaugi mes čia, tame speclageryje, būsime laikomi griežčiau negu katorgininkai?! Ir ką tie numeriai reiškia? Greitai išitikinome, kad zekų nešiojami numeriai jiems tiesiog gyvybiškai svarbūs ir kad tai anaipol ne toks jau blogas ženklas, kaip iš pradžių pasirodė. Paaš-kėjo, kad be numerio šiame lageryje ne gyvenimas. Be numerio tau ne tik valgyti neduos, į darbą neleis, bet ir į išvietę tu be jo nenueisi. Lagerio kieme nemaža laisvai samdomų prižiūrėtojų, kurie tik dairosi, ar nesutiks kokio zeko be numerio. Sutikę be ceremonijų veda į kar-cerį. O karceris tai juk kalėjimas kalėjime! Tenai bus badas, šaltis ir troškulys.

Pirma mūsų į šį lagerį atvykę ir jau numeruoti zekai patarė mums kuo greičiausiai kontoroje sužinoti savo numerius, juos išigyti ir prisiūti prie drabužių nurodytose vietose. Man lagerio vyresnybė buvo paskyrusi numerį "Jery 362". Lagerio stovykloje zekai ukrainiečiai pagami-no man tris jo egzempliorius ir net patys prisiuvo, kur reikia. Iš pradžių jaučiausi lyg paženklintas gyvulėlis, bet greitai apsipratau, juo labiau, kad čia visi buvo numeruo-ti. Netrukus savo numerius pradėjome branginti, su jais ypač patogų būdavo pirtyje ar kitokiuose susitėkimuose, nes apsaugodavo nuo nesusipratimų su drabužiais - niekas svetimo net per apsirikimą nepaimdavo, nekaltant jau apie vagystes. Tiesa, Pečianlage nebuvo tokio invalido dailininko, kaip Solženienyno taip vaizdingai aprašytasis Šu-chovas, kuris per šalčius prie vachdos drebančia ranka teptuku atnaujindavo nusitrynusius zekų numerių dažus. Pas mus kiekvienas zekas turėjo pats pasirūpinti savo numerio ryškumu. Kieme, prie drabužių sandėlio, būdavo dėžė juodų dažų ir visi mediniai skaičiai bei medinės serijų raidės. Kiekvienas zekas čia galėdavo savo seną numerį atnaujinti arba naują išispausti. Turiu pabrėžti, kad gyvenimas lageriuose taip pat nestovi vietoje, nuolat progresuoja, žengia kartu su technika. Po poros me-tų Peščianlage kalinių numeravimo technika labai ištobu-lėjo. Kažkoks racionalizatorius pasiūlė, kad būtų daug patogiau ir radikaliau zekams numerius ne prisiuvinėti, bet daryti amžinus - tokius, kurių nerekėtų nei atnau-jinti, nei siūti. Juk prisiuvas numeris nusiardo, jo vieton galima prisiūti kito zeko numerį, taigi vistiek palikta galimybė drabužį sukeisti ar pavogti. Racionali-zatorius pasiūlė labai patogų numeravimo būdą - išpaus-ti numerį tiesiog į drabužius. Pasirodo, kad bet kokios spalvos drabužių patepus chloro skiediniu, pateptoji vieta lieka amžinai balta. Pasiūlymas buvo priimtas. Mūsų la-geryje sėdėjo jaunas zekas, Marijampolės gimnazijos abi-turientas, puikus drožinėtojas. Jam ir buvo pavesta iš-drožti iš medžio visas didžiąsias alfabeto raides ir visus arabiškus skaičius. Tas mano tautietis pavestą darbą atliko labai gerai. Dailūs skaičiai ir raidės netrukus pui-kavosi ant kiekvieno zeko nugaros, dešinės kelnių kiše-nės ir kepurės. Numeriai iš tolo švietė, buvo labai ryš-kūs, niekad nenuplyšdavo ir nenušusdavo, laikydavo, kol drabužis susidėvėdavo.

Išradus naują numeravimo techniką, buvo pakeisti ir zekų numeriai. Juos nustatinėdavo ne atskiri lageriai, bet vyriausioji visų Peščianlago skyrių valdyba. Ši kartą ji įvedė naują elementą - į numerį įtraukė ir zeko pa-

jomis. Įeinant į piliį buvome sulaikyti prie vartų, o pilies bokšte tuo laiku trimitavo mūsų garbei. Prie durų pasiti-ko senovės rūbais apsirengęs riteris su ietimi rankose. Patekus į vidų, per dvejais pakeliamas duris siaurais laip-tais pakilom į trečią aukštą, kur buvo parengti stalai vakarienei. Patalpos papuoštos senoviniais šarvais; alebar-dos ir ietys sukabintos ant sienų, daro įspūdį tikros vi-duramžių pilies.

Vakarieniaujant programą atliko 11 asmenų orkestras, grodamas klasikinę muziką. Po to tuoj įsijungė baletų šo-kėjai ir solistai. Visi profesionalai, iš vietinio Brasov operos teatro: 11 muzikantų, 10 solistų ir 6 šokėjai. Tai viena geriausių mūsų matytų programų ne tik Rumuni-joje, bet ir visoje kelloneje per kitus kraštus.

Po vakarienės grįžtame labai patenkinti, tik gaila, kad neparodė Rumunijos tautinių šokių. Atliktieji buvo baletinio pobūdžio.

Sekandą dieną kelionės maršrutas neilgas, tik 220 km. Išvažiuodami iš Brasov miesto, praleidžiame pake-liui traukinį keleiviniais dviejų aukštų vagonais. Niekur tokių vagonų nebuvau matęs, tad dabar buvo labai įdo-mu pamatyti tokią sąstatą pradundant. Kelionę tęsiam Transilvaniją.

Keliolika kilometrų pravažiavus, sustojam prie kalne stovinčios pilies. Tai pagarsėjusi grafo Bran Drakulos piliis; pastatyta 1377 metais. Drakulos pilis pagarsėjo, kai čia buvo susuktas filmas apie šį vampyrą. Pilis saugo-jų Transilvanijos kalnų Bran perėją, kuri jungė kelią su Valachija ir nuo 1395-1427 m. piliį valdė Bran grafai. Pagal vadovo paskojimą, Vlad Tepes buvo pramintas Dra-kula, kai buvo šios vietovės valdovas 1456-62 m. Visos isto-rijos yra išgalvotos, netikros. Jis nebuvęs nei toks žiaur-us, nei vampyras, bet duotas vardas Drakula prigijo.

Pilis stovi aukštai ant kalvos 200 m. aukscio, iš ak-menų suresta su keliais bokšteliais kampuose. Užkopia-m siauru, medžiais apsuptu taku. Į vidų patenkame per sun-kias duris ir laiptais pasikeliame į antrą ir trečią aukštus: Beje, pilis buvo po Pirmojo karo atiduota Rumunijos ka-raliui kaip vasaros rezidencija, kuria jis naudojosi iki 1947 m. Bet karaliui abdikavus, liko nusavinta, padarytas muziejus. Viduje laiptai ir kambariuose grindys medinės. Dabar čia sukrauta rinkiniai senų ginklų, šarvų, stovi se-noviški stalai, suolai, kėdės, skrynios. Seni kardai ir kiti ginklai po stiklais padėti. Viduje dabar vyksta remontas ir ne visur galima įeiti. Vienas kambarys apstatytas, paliktas kaip buvęs, kuriame yra gyvenusi ir mirusi Ru-munijos karalienė.

Pilies kieme stovi šulinys 57 m. gylio. Jis yra iškal-tas uoloje ir tiekė vandenį pilies gyventojams. Pilies prie-angyje ant sienų kabo buvusių pilies valdovų paveiks-lai, jų tarpe ir pagarsėjęs Vlad Tepes Drakula.

Apžiūrėję piliį, važiuojam toliau. Šios apylinkės pake-lėse žemė dabar yra valdoma privačių šeimininkų, nes vietovė kalnuota ir miškais apaugusi, tad buvo sunku įkurti kolechozus. Matosi atskiros sodybos, trobesiai, pa-gal turtingumą ir didumą gražiau ar geriau sutvarkyti.

vardės pirmąją raidę ir apytikrę antros raidės vietą alfa bete. Aš gavau toki numerį: III-G-132. Romėniškas skai-muo rodo, kad antroji mano pavardės raidė "u" yra alfa beto pabaigoje.

Kai pasaukdavo koks nors prižiūrėtojas pavardę, tu-rėdavau atsiliepti: "Trys G šimtas trisdešimt du!" Jei pasaukdavo mano numerį, paprastai tik tris paskutinius skaičius, aš atsakydavau: "Zeka Gustainis, Valentin Vikentjevič!" Argi tai sunku? Argi tai galėjo žeisti mano dva-sinį orumą? Esi zekas, tai niekada nepyk, jei kas į tave žiūri kaip nusikaltėli, liaudies prieša ar tėvynės išdaviką, asocialų elementą, visuomet padugnę. Santykiuose su pri-žiūrėtojais ir įvairiais viršininkais jausdavausi kaip auto-matas arba marionetė, kurios virvutes timpčioja manęs visai nepažįstantys žmonės, kuriems nėra jokio reikalo gilintis į mano dvasią. Nesijausdavau ižeistās ir tada, kai koks nors man svetimas kalinys pavadindavo kvailiu ar niekšu. Buvau girdėjęs, kad Japonijoje žodis "kvailys" yra tiesiog keiksmas, už kurį ižeistasis turi kirsti į žan-dą. Bet kam aš galėjau į žandą kirsti, nerizikuodamas desinteriopa už tai atsiimti? Kaip aš galiu apginti savo orumą, jei NKVD kalėjime nepajėgiau apginti savo ne-kaltumo? Visą asmenybės orumą paslėpiaiu giliai širdyje. Jį atskleisdavau tik giminiskos sielos ir dorovės drau-gams, o tokių tarp kalinių pasitaikydavo nemaža. Jei mane būtų ižeidę šie žmonės, tikrai būčiau pasijutęs la-bai įskaudintas.

Speclageryje zekai turėjo sveikinti kiekvieną suktiktą laisvai samdomą prižiūrėtoją. Tokį pamačius, reikėdavo išsitempti, nusiimti kepurę ir aiškiai ištarti "Zdravstvuite graždanin načalnik!" Jei kuris zekas užsižiopsodavo, pra-einančio laiku nepastebėdavo, kepurės nenusiimdavo, tai dažniausiai čia pat gaudavo ir bausmę. Nepagerbtas pri-žiūrėtojas tokiam uždauodavo dešimt ar dvidešimt kartų "tūpt stot!", rankas į šonus iširėmus. Jauniems zekams tokia bausmė nebūdavo sunki, bet seniams invalidams kar-tais vos bepakeliama. Nors kepurę nusiimti ir tris sveiki-nimo žodžius ištarti nebuvo sunku, tačiau kai kurie ze-kai vengdavo su prižiūrėtojais susitikti, kad ir to nereikė-tų daryti. Kai į baraką įeidavo prižiūrėtojas, visi kaliniai privalėdavo atsistoti, o kai įžengdavo aukštesnis viršinin-kas, barako tvarkdarys turėdavo komanduoti "Dėmesio, dėmesio!"

Maikuduko lageris vertėsi didele gyvenamųjų namų sta-tyba. Visai prie pat lagerio jau puikavosi modernūs kali-nių jėgomis pastatyti trijų keturių aukštų namai. Nuola-tinių darbininkų lageryje buvo apie pusantro tūkstančio. Bet dažnai prisidėdavo dar po penkis šešis šimtus naujo-kų, įdarbintų laikinai, kol jų neišvežios į kitus Peščianla-go skyrius. Naujai atvykusius laikydavo tam tikrame ka-rantine, neleisdavo bendrauti su seniau čia apgyvendin-tais. Tačiau draudimas nebuvo labai griežtas. Karantino barakas nuo kiemo atitvertas spygliuota viela, tačiau ze-kai, kai tik atrakindavo barakus, neiškęsdavo nepasikalbė-ję bent per tą spygliuotą tvorą su senesniais lagerio gy-ventojais. Drąsesnieji net pralisdavo pro vielos apacią. Rasdavo ir senų pažįstamų.

Ir aš čia sutikau ne vieną pažįstamą. Pasikalbėjau su buvusiu Lekėčių policijos nuovados viršininku Prasausku ir to paties miestelio mokyklos mokytoju Damijoniačiu. Abu areštuoti 1941 m. birželio 14 d., Pilviškių geležinke-ty "stotyje atskirti nuo šeimų ir nuvežti į Krasnojarsko lagerius. Prasauskas ir Damijonaitis papasakojo, kad tame Kraslago punkte 1941 m. rudeniį buvę apie 2300 lietuvių tremtinių, kurių bylas įformino jau lageryje, ir jie tapo kaliniais.

/ bus daugiau /

PER BALKANŲ KRAŠTUS

Stasys Dalius

/ tęsinys /

Atskira salė partijos centriniam komitetui, kuriam priklauso 66 nariai. Salės viduryje apvalus stalas su mik-rofonais ir kėdėmis. Ceausescu specialii kėdė su auksiniais pagražinimais, o už jo nugaros - slaptos durys sieno-je išėjimui. Iš lauko visi rūmai jau pilnai pastatyti, bet viduje dar daug neužbaigtų darbų, kuriems dar reikės daug pinigų. Pagal vadovės pasakojimą neišku, ar bus pajėgta su dabartiniais finansais visą darbą užbaigti, jei negaus užsienio kapitalo. Kai pamatai tokį lyg senovės faraonų projektą, tuos prabangius rūmus su šimtais kam-barių, kur marmuras, kristalas ir auksiniai papuošimai, negali suprasti, kaip galėjo vienas žmogus socializmo var-dan, nebodamas žmonių vargo ir skurdo, leistis į tokias statybas! Už tat vieną kartą visiems trūko kantrybė ir revoliucija nušlavė Rumunijos komunistinį faraoną.

Šių rūmų apžiūrėjimu baigėsi Bukarešto lankymas. Išvažiuojam tolyn iš miesto. Iš Bukarešto kelias apso-dintas medžiais. Žemė čia derlinga, gauna du derlius. Važiuojant matosi kai kurie laukai tik dabar sudygę, kiti tik suarti, ruošiami sėjai. Prieš Ploestį miestą praslenka alyvos laukai, kur pompas siurbia iš žemės alyvą. Važiuo-jam tarp kalnų, apačioje teka upelis, o kelias veda kalno slaitu. Apačioj, pagal upelį, rieda elektros traukinys. Su-stojam gražioje Sinola vietoje pietų pertraukai. Šie kal-nai jau yra Karpatų, jų viršūnės plikos, be medžių. Kalno viršūnėje matomas kryžius prisiminti Pirmajame kare žuvusius. Visas slėnis yra vasarojimo vieta, apstatytas gražiais namais. Tai Valachijos provincija, o už Karpatų kalnų, kuriuos dar vadina Transilvanijos Alpėmis, įvažiuo-jam į Transilvanijos provinciją. Spygliuočiai miškai supa iš abiejų kelio šonų tik matomas stacias ir plikas Karpa-tų viršūnės. Slėnyje prie namukų sukrautos sienų kupėtos paruoštos žiemai. Pakelėse ganosi karvės, kitos net užėju-sios ant kelio. Slėnyje teka Timish upė.

Praslenka ilgo sąstato traukinys, kurį velka du loko-mobiliai. Traukino vagonai seni, nublukę, sudėvėti. Trau-kinį greit pralenkiam, nes važiuoja ta pačia kryptimi. Šis kelias per kalnus buvo įdomus ir gražus savo įvairu-mu, daugybe miškų, medžių, slėnių ir besirangančių upe-lių, todėl neteko nuobodžiauti.

Drakula pilis

Atvykstame į Brasov miestą. Tai buvusi Transilvanijos sostinė, industrijos centras ir universitetas. Miestas per gruodžio revoliuciją irgi nukentėjo, matėsi kulku žymės namų sienose, žuvo 80 žmonių. Apistojame Carpati vieš-butyje. Šiandien valgomė vakariene Rumunijos stiliaus Brasov pilyje, į kurią tenka užvažiuoti aukštyn, staciu kalno šonu. Pakilus, visas miestas išsiskleidęs guli po ko-1991.X. 23

Liudas Stankevičius prie Švedijos Ambasados Vilniuje.

Kadangi diena pasitaikė labai graži ir saulėta, tai mes nutarėme pėsčiomis grįžti į viešbutį. Pakelyje dar pavalgėme pietus ir nuėjome į geležinkelio stotį nusipirkti traukinio bilietus į Vilnių. Ši kartą nebuvo tiek daug žmonių, nes buvo savaitės pradžia.

Septintą valandą vakaro mes jau sėdėjome perone ir laukėme traukinio. Prie mūsų ant suolelio sėdėjo jaunas studentas danas, kuris irgi važiavo į Vilnių pas vieną lietuvaitę, su kuria jis susirašinėjo. Kai jis pasisakė, kad neturi rusų vizos, tai mes jam patarėme, kad išliptų Bialystoke, o iš ten paimtų traukinį į Suvalkus. Nuo Suvalkų per lenkų sieną jam galėtų ten padėti pereiti sieną lietuviai arba lenkai, nes kitaip jį išsodins Grodne (Gardine). Jis mūsų paklausė ir taip padarė. Kadangi mums buvo įdomu, kaip jam pasisekė, tai davėm savo adresą ir prašėm, kad grįžęs į Daniją, mums parašytų.

Sulipę į traukinį, susipažinome su jauna porele norvegų, kurie irgi važiavo be vizų į Lietuvą. Mes jiems irgi paaiškinome, kas jų laukia. Bet jie nutarė vistiek pabandyti. Jeigu juos sulaikys Grodne, tai jie grįš ir tuomet bandys per Suvalkus. Sekančioje kupė girdėjosi garsiai kalbant kubiečius. Aš juos užkalbinau ispaniškai ir paklausiau, kur jie važiuoja. Žinoma, "į Vilnių!". Taigi, Lietuva dabar taip išpopuliarėjo, kad visi ten važiuoja. Kitaip sakant, visi keliai ne į Romą veda, kaip seniau buvo įprasta sakyti, bet į Vilnių.

Traukinys pajudėjo ir vėl per tuos pačius kelius važiuojame. Atvažiavus į Gardiną, įėjo grupė uniformuotų rusų muitininkų ir pradėjo pasų kontrolę. Girdime tų norvegų kupė, kaip vienas rusas sako kitam: "Mesk juos lauk". Taip ir buvo, kaip mes jiems sakėme. O mes jau šį kartą mandrūs, turime vizą ir nieko nebijome. Nutariau paerzinti ruskelį. Kai tik įėjo pasų kontrolierius, aš jam padaviau mūsų pasus su vizom ir "nekalta!" klausiu: "Nesuprantu, kam reikia tų rusiškų vizų, juk Lietuva dabar nepriklausoma". Tuomet tasai sako: "Kokia čia nepriklausoma. Jie patys pasiskelbė nepriklausomybę". Aš klausiu: "Kaipgi, ar jūs nesekate žinių per televiziją? Ją jau daugumas valstybių pripažino nepriklausoma!" Tuomet jisai sako: "Tai jie turės sumokėti mums už mūsų pastatytus fabrikus". Aš tuomet atkiirtau sakydamas, kad jie gali savo "barachlo" (šiukšles) atsiimti, tie fabrikai niekam tike, pasenę, tik orą teršia. Dabar japonai Lietuvai pastatys pačius moderniausius elektroniškus fabrikus. Jis neturėdamas ką atsakyti, staiga manęs paklausė: "Iš kur Jūs taip gerai mokate kalbėti rusiškai?" Aš jam ir sakau kad yra gera mokėti savo priešų kalbą. Bematant jisai mums atidavė pasus ir piktas išsinešdino pro duris. Galvoju sau: ne ant to pataikė...

Anksti rytą šviečia saulė, o mes jau Lietuvos teritorijoje, važiuojame pro Varėnos miškus, kuriuose pilna grybų. Deja, ten traukinys nesustoja ir nėra progos pagrybauti.

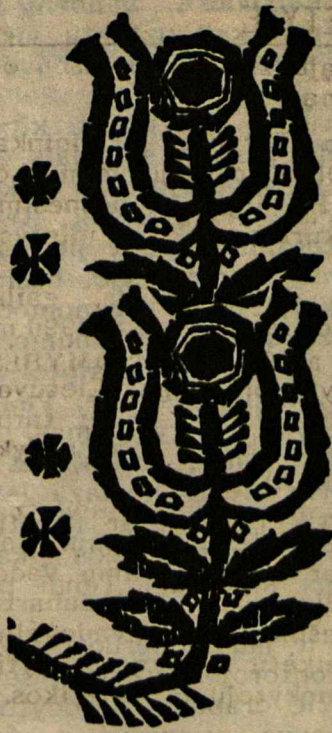
10:30 val. su pusantros valandos pavėlavimu, pagaliau traukinys įvažiuoja į Vilniaus geležinkelio stotį. Koks buvo mūsų džiaugsmas, kad po įvairių "kryžiaus kelių" pagaliau esame Lietuvoje!

Išeinant iš stoties į gatvę, akis į akį susiduriu su savo broliu ir mūsų draugu Zigmū. Kas per staigmena! Jisai visai nežinojo, kad mes šiandien atvažiuojame į Vilnių, bet atėjo pasitikti savo draugo prancūzo Michelio iš Paryžiaus, kuris turėjo dabar atvažiuoti, bet irgi be vizos. Tuomet aš broliui sakau, kad jo nelauktų, jis tikriausiai išsodintas Gardine.

Mano brolis, kaip Montrealio dienraščio LA PRESSE korespondentas, buvo atskridęs į Vilnių prieš keletą dienų su Kanados valdžios liuksusiniu lėktuvu, kartu su min. M. Wilsonu, Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovais ir kitais pareigūnais. Jis man sakė, kad kai tik jų lėktuvas perskrido Lietuvos sieną, tai min. M. Wilsonas atidarė sampano butelį.

Zigmas kartu su broliu mus nuvežė į viešbutį, bet pakelyje sustojo Jogailos gatvėje, norėdami mums parodyti naujai atidarytą svedų ambasadą. Prie jos įėjimo ant sienos kabėjo metalinis mėlynos spalvos skydas su trim mažomis ir viena didele karūna ir užrašu: "Sveriges Ambasad".

Sekančią dieną brolis nuėjo pažiūrėti į viešbutį, kuriame jis rezervavo kambarį savo draugui Micheliui, ar kartais jis neatvažiuo. Pasirodo, kad jis jau atsirado. Važiuojant traukiniu, taip kaip ir mus, jį išsodino Gardine bet neatėmė jo paso ir liepė laukti iki ryto, kada bus traukinys atgal.

Prie žuvusiųjų SAUSIO 13 d. kapų Vilniaus Antakalnio kapinėse Nuotr. L. Stankevičiaus

Jisai irgi buvo labai apsirovęs dviem sunkiais lagaminais. Abudu pilni dovanų lietuviams, kurių jis visai nepažįsta, bet norėjo kartu atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybę, kadangi jis prisimena kas tai yra Nepriklausomybė, kai vokiečiai buvo okupavę Prancūziją.

Michelis sakė, kad kai tik Grodne iš ryto pasirodė traukinys, tai jisai išėjo iš geležinkelio stoties ir vietoj sėdęs į traukinį, jis sėdo į taksi ir prašė baltarusio jį nuvežti į Vilnių. Tasai sutiko už \$80 tai padaryti, bet Michelis jam davė \$100. Taksistas jį atvežė netoli Lazdijų Netoli sienos, kur yra kontrolės postas, tyčia sustojo prie benzino kolonėlės, kuri jau seniai neveikia ir, progai pastaikius, paspaudė gazą ir į priekį! Ir taip jis atsirado Vilniuje. Šią istorinę dieną į Lietuvą suvažiavo žmonių iš viso pasaulio ir visokiais būdais.

Lietuvoje visą laiką sekėme dienos įvykius ir rugsėjo 6 d. sužinojome, kad jau ir rusai pripažino Lietuvos Nepriklausomybę. Džiaugėmės su visa lietuvių tauta. Vėliau ėjome aplankyti Sausio 13-tosios aukų kapus, Antakalnio kapinėse, prie kurių buvo ir Medininkų nužudytųjų pasieniečių kapai. Jie visi skendo gėlėse ir visą laiką buvo žmonių lankomi.

Lukiškių aikštėje darbininkai nuiminėjo Lenino paminklą ir pjedestalą, kuris buvo sudėtas iš marmurinių blokų. Mano žmona labai norėjo gauti nors gabaliuką to marmuro atminimui. Vieną dieną mums lankantis prie Parlamento rūmų, vienas uniformuotas savisaugos kariškis jai visai netikėtai padovanojo gabalėlį atskelto marmuro nuo Lenino paminklo. Jinai jam atsilygindama, padovanojo odinę vyrišką piniginę.

Vieną dieną susiskambinome su tais lietuviais, su kuriais buvome susipažinę Varšuvoje, pranešdami jiems, kad mes visi pasiekėme Lietuvą ir susitarėme juos nuvesti į "Stiklių" restoraną pietums. Pasidalinome kelionės išpu-

džiais. Jie buvo labai patenkinti ir nustebinti mūsų pasiryžimu atvažiuoti į Lietuvą.

Savaitės bėgyje, saulėtą dieną, važiavome pusbrolio automobiliu į Kauną. Iš Kauno, Rusijos link važiavo didelė kolona uždary rusų kariškų sunkvežimių. Pirmasis sunkvežimis turėjo iškeltą raudoną vėliavą, o visi kiti važiavo su baltomis. Negi tai reiškia, kad jie pasiduoda?

Pagaliau sulaukėme pačios svarbiausios dienos, kuri buvo pasirinkta atšvęsti atgautą laisvę. Tai Rugsėjo 8-ji diena. Ją simboliškai papildė Tautos šventė, Šv. Mergelės Marijos gimimo ir Vytauto Didžiojo karūnacijos Lietuvos karaliumi dienos. Be to, ši diena dabar yra paskelbta kaip Padėkos diena.

Tą dieną visose Lietuvos bažnyčiose buvo iškilmingos Mišios, o vakare Sąjūdis kvietė visus žmones rinktis į Katedros aikštę. Ten kalbėjo Aukščiausios Lietuvos Tarybos pirmininkas V. Landsbergis. Po to, jis apdovanojo Vytauto Kryžiaus ordinu visus, kurie pasižymėjo gindami parlamentą ir per Sausio 13-tąją. Vienas vyras buvo pagerbtas už tai, kad jis ištraukė tris žmones iš po rusų tanko. Šalia to ir vienas rusas buvo apdovanotas. Jis, jausdamasis nepaprastai laimingu, padėkojo visiems lietuviškai ir kreipėsi į Lietuvos rusus. Toliau kalbėjo ir sveikino įvairūs parlamentarų atstovai iš užsienio: vokiečiai, danai, norvegai ir kt. Nusivylėme, kad nebuvo nė vieno lietuviškųjų bendruomenių ar organizacijų atstovų iš Kanados ir JAV.

Praleidę visą savaitę Lietuvoje, lankydami įvairias istorines vietas, gimines ir pažįstamus, turėjome skubėti namo, kadangi nenorėjome prarasti vietos lėktuve. Išskridome iš Vilniaus laimingi ir patenkinti. Mūsų kelionės tikslas buvo atsiektas.

L. Stankevičius

KOLUMBAS BUVO NE VIENTELIS

Artėja 500 metų sukaktis, kuomet Kolumbas trimis laivais - NINA, PINTA, SANTA MARIA - iš Ispanijos uosto Palos pasuko į Vakarus. Atliko ekspedicijas, atradamas Amerikos kontinentą.

Ironija, kad mirdamas Kolumbas 1506 m. gegužės mėn. (palaidotas Sevilijoje), dar nežinojo, jog aptiko Naująjį Pasaulį, bet manė suradęs iš Rytų puses kelią į Jeruzalę - Šventąjį Karstą.

Mokyklų vadovėliuose (ir net kai kurios enciklopedijose) neužsimenama apie tai, kad t i k r o j i Naujojo Pasaulio atradimo garbę priklauso kiniečių jūrininkui Hui-Šen, kaip rašoma 1200 m. Šo-Lu memuaruose. Hui-Šen plaukė Rytų Jūra ir pasiekė krantus keisto krašto, apgyvento paslaptinių ruduočių gyventojų. Jie galėjo būti havajiečiai, jeigu ne indėnai.

Taip pat yra tikra, kad vikingai buvo pasiekę Šlaures Amerikos krantus maždaug prieš tūkstantį metų. 986 m.p.Kr. EIRIK RAUDONASIS (turbūt, pagal plaukų spalvą), vadovavo grupei kolonizatorių iš Islandijos ir Grenlandijos, kur jis buvo įrengęs savo naują vyriausiąją būstinę. Iš čia Eirik'as siuntinėjo grupes tyrinėtojų apžvalgyti netoli esančias Arktikos salas. Senuose raštuose tvirtinama, jog Vikingai buvo atkeliavę į dabartinę Nova Scotia (ją pavadinę tuomet Markland). Iš čia plaukė į Vakarus ir rado vietovę Vinland - pavadinę pagal gausybes ten surastų uogų. Vikingus ištūmė iš tos vietos čia buviai "skraelings" - rėkautojai - tikriausiai, Micmac indėnų gentis.

Ir vėlesniųjų laikų Vikingai plačiai keliavo per Arktiką į Vakarus, atvykdami iki Devon salos. Jie taip pat tyrinėjo dabartinę pietinę Kanadą, kellaudami Šv.Lauryno upe į Didžiuosius Ežerus.

Vikingų ekspedicijos pasibaigė, iširus jų kolonijoms Grenlandijoje, baigiantis 14-tajam šimtmečiui. Tuomet paskutinis Eirik'o palikuonis buvo nugalintas eskimu.

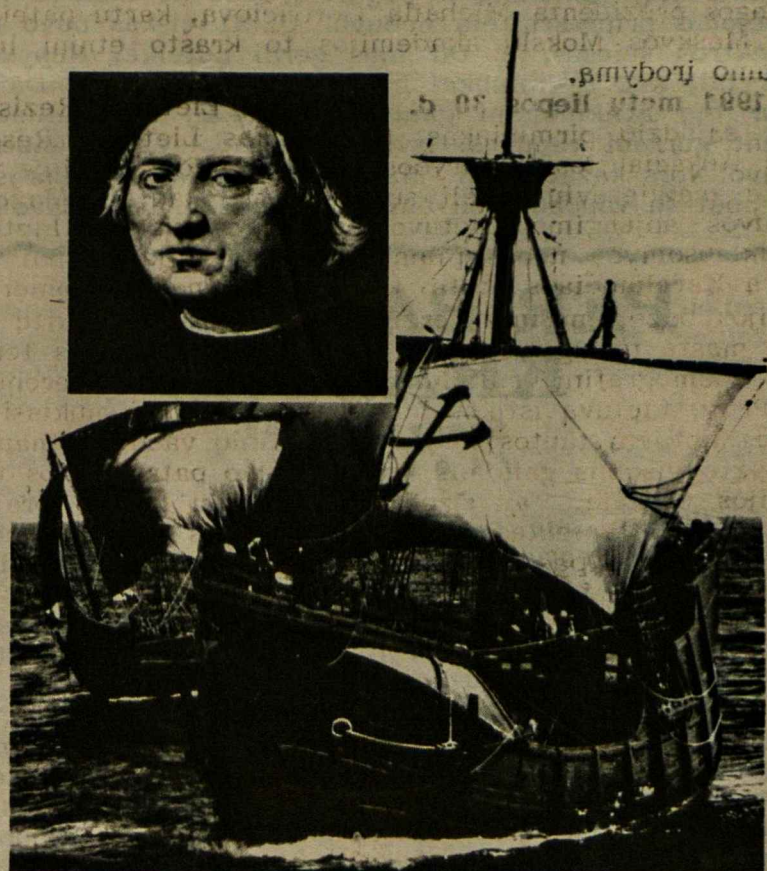
200m. vėliau, žymiausias tyrinėtojas iš Europos, Kristoforas Kolumbas (Columbus) išlipo į Amerikos krantą. Nors savo ranka raštuose užrašuose Kolumbas yra pažymėjęs, kad ten sutiko "gente in Dios" dievobaimingus žmones, gyvenančius Dievo malonėje, jo toks čiabuvių aukštos moralės įvertinimas nesulaikė nuo tų gyventojų naikinimo... Apie ketvirtis milijono jų buvo žuvę priartėjus prie 1500 m.

Kolumbo atvykimas pradėjo taip pat ir Naujojo Pasaulio istoriją.

Dauguma archeologų sako, kad Amerikoje pirmieji gyventojai pasirodė apie 14.000 m. pr.Kr., vėlyvojo Ledynų laikotarpio metu, visur vykstant migracijai.

Ankstyviausieji atvykėliai keliavo pro Beringo kraštą, kuris kadaise buvo jungęs Aziją ir Aliaską. Jų palikuonys greitai pasklido pietų kryptimi, atvykdami į dabartinės Meksikos sritį apie 12.000 m.pr.Kr. Archeologiniai radiniai iš to laikmečio ir yra ankstyviausios žinomos amerikiečių kultūros liekanos, žinomos Clovis kultūros vardu.

Laikė kelių tūkstančių metų pirmykščiai Amerikos gyventojai išvystė net keletą pasaulio civilizacijų. Geriausiai žinomos - Majų, Aztekų ir Inkų kultūros. Šie žmonės buvo sukūrę sofistikuotas matematikos ir astronomijos teorijas, kalendorius, alfabetus, pastatę monumentalius pastatus, išvystę prekybos tinklus ir tokias žemės drėki-

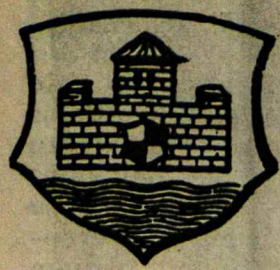
nimo sistemas, kurios galėjo varžytis su Senojo Pasaulio įrengimais jau tuomet.

Artėjant Kolumbo ekspedicijos 500-mečiui, ypatingai gyvai jo reikšmė aptariama žurnaluose, specialiose programose TV ekrane ir miestuose, kur Kolumbas yra gyvenęs.

Cristoforo Colombo gimė 1451 m. Genoa mieste, Italijoje. Jis buvo patyręs jūrininkas, kuris priėjo išvados, kad galima pasiekti Indiją plaukiant į Vakarus, vietoje ilgos ir pavojingos kelionės aplink p. Afrikos ragą. Daugeli metų ieškojo fundatorių, kurie tą jo projektą finansuotų. Mėgino prikalbinti Portugalijos karalių Joną II, Anglijos karalių Henry VII, Prancūzijos karalių Charles VIII, bet tie atsisakė. Pagaliau Ispanijos karalienė Isabella ir Ferdinandas sutiko jį finansuoti. Davė jam tris laivus, apmokėjo kelionę ir pažadėjo kilmingą titulą, jei rastų turtų.

1492 m. rugsėjo 6 d. Kolumbas išplaukė su Santa Maria, Pinta ir Nina. Po mėnesio audringos kelionės jūrininkai nutarė boikotuoti, norėjo grįžt atgal, bet Kolumbas išsiprašė dar tris dienas pratęsti. Po trijų dienų jie tikrai pamatė krantus ir spalio 12 d. išsikėlė į salą, kurią Kolumbas pavadino San Salvador. Ten jis sutiko tamsios spalvos žmones, kuriuos jis pavadino indėnais. Su vietiniu vadovu Kolumbas kelionę tęsė pietvakarių kryptimi, ir pamatė daugiau salų, tai buvo Bahamas salynas; spalio 28 dieną iplaukė į Kubą. Kai priplaukė Haiti, tą vietą pavadino Hispaniola. Ten jis paliko savanorius ieškoti aukso, o pats grįžo į Ispaniją. 1493m. kovo 11 d. Isabella jį apdovanojo ir pasiuntė vėl į tuos kraštus 17 laivų su žmonėmis. Bet vietiniai gyventojai sukilo prieš atėjūnus. Kolumbas ir trys jo broliai buvo surakinti grandinėmis ir issiusti namo. Jam pavyko suorganizuoti dar vieną ekspediciją, bet neatrado Kinijos ar Japonijos, ir praslinkus 2 metams, 1506 gegužės 20 dieną mirė Ispanijoje.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MAŽOSIOS LIETUVOS REZISTENCINIS SAJŪDIS

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būti!

MAŽOSIOS LIETUVOS REZISTENCINIO SAJŪDŽIO

kreipimasis į Lietuvos Respublikos Prezidentą Vytautą Landsbergį,
Vilnius, Lietuva

Didžiai gerbiamas, Pone Prezidente,

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio vardu sveikiname Jus, Lietuvos Respublikos Prezidente, o Jūsų asmenyje ir visą lietuvių tautą tėvynėje, atkaklių pastangų dėka atstaciūs valstybinę nepriklausomybę.

Kartu skaudžiai pergyvename, kad Lietuvos atstatymas tėra tik dalinis. Mažosios Lietuvos gyvenimo erdvė prie Baltijos, tūkstančius metų priklausiusi lietuviams ir jų artimoms gentims, tebėra svetimųjų sukurtoje genocidinėje būklėje.

Mažosios Lietuvos žmonės po Antrojo pasaulinio karo genocidiškos smerties tebėra išbėję iš savo tėvynės. Tėviškės ilgesio stiprinami net ir tolimiausiuose kraštuose jie jungėsi į bendrą veiklą, kad laisvajame pasaulyje galėtų prabilti už visapusįkai nuteriotą kraštą ir išstremtus bei išžudytus žmones. Keli šios veiklos pavyzdžiai:

1945 m. rugpjūčio mėn., karui vos pasibaigus, Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) įteikė Amerikos Jungtinių Valstybių vyriausybei memorandumą, protestuodama Karaliaučiaus ir kitų gretimų sričių pervedimą Sovietų Sąjungos laikinai administracijai.

1946 m. Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba Vakarų Vokietijoje, remdamasi 1918 m. Tilžės Akto deklaracija, paskelbė pareiškimą, reikalaujanti Sovietų Sąjungos administruojamą Mažąją Lietuvą įjungti į atstatytą Lietuvos valstybę. Šis pareiškimas, kaip VLIK'o memorandumo priešas, 1949 m. buvo įteiktas Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybėms, prašant rasti būdų Lietuvos suverenumui atstatyti.

1954 m. Mažosios Lietuvos Tautinės tarybos pirmininkas asmeniškai įteikė Washingtono Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio reikalų ministerijai memorandumą, pakartojanti lietuvių tautos aspiracijas, kad jų būtų paisoma Rytų Europos tautų santykius iš naujo pertvarkant.

1983 metų liepos mėn. 4-5 d.d. pasauliniame Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio suvažiavime Chicagoje, mažlietuviai priėmė rezoliuciją su išipareigojimu visiems "laisvajame pasaulyje testai senųjų prūsų ir lietuvių dvasinį palikimą - neuilstamai kovoti ir skelbti pasauliui, kad tai yra mūsų tautos žemė, ir kad ji turi grįžti į bendrą naujai prisikeliančią nepriklausomą Lietuvos valstybę."

1989 metų gruodžio 21 d. Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis motyvuota komunikacija kreipėsi į Sovietų Sąjungos prezidentą Michailą Gorbaciovą, kartu pateikdamas Maskvos Mokslų akademijos to krašto etninį lietuviškumo įrodymą.

1991 metų liepos 30 d. Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio pirmininkas, kalbėdamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos darbo sesijoje Vilniuje, pareiškė mažlietuvių didelį susirūpinimą, kad be Mažosios Lietuvos apjungimo Lietuvos valstybės ribose, Lietuvos nepriklausomybė nebus pilnai įmanoma. Į keleriojai praplėstą Karaliaučiaus uostą, kaip pramoninę bei komercinę Baltijos bazę, masinis veržimasis iš Rusijos ir kitų plataus masto užnugario slavų kraštų žalos Lietuvos teritorijos demografinį stabilumą ir valstybinį suverenumą.

Prūsų Lietuvą ištikęs holokostinis likimas šaukiasi gyvosios lietuvių tautos ir jos valstybinių vadovų atnaujinimo ryžto visomis galiomis vykdyti savo patrimonijos teisę Baltijos erdvėje. Tai išžudytųjų lietuvių genčių prailgusių kovų testamentas ir gyvosios tautos ateities laidas.

Placijame pasaulyje išblaškyti lietuvininkai sveikindami atstatytą Lietuvos valstybę tikisi, kad tolimesniuose gyvenimo keliuose ji vadovausis lapkričio 30 dienos Tilžės Akto ir Vasario 16 Vilniaus Akto imperatyvais.

Su pagarba ir broliškais linkėjimais

Mažosios Lietuvos
Rezistencinio Sąjūdžio Taryba

Regis L. Regis
Ramūnas Buntinas
Dr. Karina Srugytė
Vilius A. Trumpionas
Kurtas Vėlius
Jurgis Lampsatis
A. P. Bagdonas

Pasirašiusieji M.L. Tarybos nariai: Algis Regis, pirm., Ramūnas Buntinas, dr. Karina Srugytė, Vilius A. Trumpionas, Kurtas Vėlius, Jurgis Lampsatis, A.P. Bagdonas.

DĖL KOMP. V. JAKUBĖNO MUZIKINIO PALIKIMO PERDAVIMO LIETUVON

VI. Jakubėno draugijos pirmininkas Edv. Šulaitis neseniai lankydamsis Lietuvoje, pasirūpino, kad Vilniuje būtų įsteigta šios, Illinois valstijoje įregistruotos korporacijos - draugijos, skyrius. Jis taip pat rūpinosi, kaip būtų galima apsaugoti šio kompozitoriaus kūrybinį palikimą -

jo muzikos kūrinių originalus, kurie yra šios draugijos žinioje Chicagoje.

Tuo reikalu jis kreipėsi į Teatro ir Muzikos muziejų Vilniuje, kuris labai susidomėjo išveivijos lietuvių muzikų veikalais, ypač VI. Jakubėno kūriniais. Prieš išvažiuojant atgal į Chicago, Lietuvos Teatro ir Muzikos muziejaus fondų saugotoja Elzbieta Chadaravičienė įtei-

LIETUVA TEBĖRA PAINIOJE PADĖTYJE

/ išklausius iš Lietuvos atvykusio Sąjūdžio Tarybos pirmininko T u m e l i o pranešimą /

Iš Lietuvos atvykęs Sąjūdžio Tarybos pirmininkas Tumelis kalbėjo JAV lietuviams 1991 m. rugsėjo mėn. Los Angeles. Jis kalba gerai, šiltai. Po ilgo jo pranešimo pasipylė įvairių klausimų. Štai kai kurios paskiros mintys, pasisakymai:

Su Sąjūdžiu bendradarbiavęs A. Juozaitis, gaila, pasuko kiton pusėn. Laikoma, kad viešai smerkti 1990 m. KOVO 11 d. paskelbtą LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymą gali tikrai asmuo, kuris yra priešinąs Lietuvos nepriklausomybei. (Susirinkusiųjų Amerikos lietuvių tarpe buvo aukojusių A. Juozaičiui; pasigirdo balsų, kad nuvykę į Lietuvą, prašys gautas aukas grąžinti.)

Lietuvos mokyklos, mokytojai, vadovėliai buvo pasibaisėtina blogoje padėtyje, nes per švietimą komunistai vykdė dezinformaciją. Ir dabar dar nėra tinkamų vadovėlių, trūksta daugelio mokytojų. Blogiausia, kad dabartiniai mokytojai, dalis jų, netgi priešinasi naujų vadovėlių spausdinimui, nes tada jiems irgi reikėtų iš naujo mokytis ir mokyti jaunimą... Prašo lietuvių mokytojų iš Amerikos.

Kadangi pašto pristatymas buvo netvarkingas, stengiamasi laišku, knygų ir kitokių siuntų padaryti tikrai patikimą. Paštas bus gabenamas per Lenkiją. Tačiau klausytojai pastebėjo, kad Lenkija nėra patikima, nes irgi daro nemalonumų Lietuvai. Lietuvai sutikus naudotis lenkų patarnavimu pašto tarnyboje, jie (lenkai) turės tvirtą kozerį rankoje. Kuomet Lenkija tebeleiko okupavusi apie trečdalį Lietuvai turinčių priklausyti žemių, pašto patikėti lenkams nereikėtų. Buvo klausama, kodėl Lietuva nesitaria su Švedija dėl pašto pristatymo? Lietuva dabar NEPRIKLAUSOMA, PRIPAŽINTA - tai kodėl pašto nepima KLAIPĖDOS uoste ar VILNIAUS aerodrome?

Išgirdome ir apie tai, kad daugelis didžiulių Lietuvoje esančių fabriku tebegamina įvairias prekes Rusijai, tačiau savo pasenusiais metodais labai teršia Lietuvos gamtą. Tuose sovietų pastatytuose fabrikuose didžioji dauguma darbininkų yra rusai. Už tuos gaminjus nemoka dolerių. Kodėl tų fabriku Lietuva nesustabdo, o ten dirbančių rusų neišsiunčia atgal į Rusiją?

Lietuvoje LITO valiutos įvedimas šiuo metu negalimas, nes Rusija galėtų per porą savaičių padaryti jį beverčiu. Pirmiausiai, Lietuvai reikia pilnai kontroliuoti savo sienas, paštą ir žinoti, ko bus vertas litas. Prašo užsienio lietuvių bankininkų, ekonomistų, pramonininkų tautos.

Klausytojai stebėjosi, kodėl Lietuva neareštavo Burokevičiaus, Švedo ir kitų. Lietuvai, lietuvių tautai aiškiai kenkusių, nusikaltusių asmenų. Atsakymas buvo neaiškus, esą nebuvo tvirtų jų kaltė įrodymų.

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos leidinys TREMTINYS nr. 70, 1991 m. rugsėjo mėnesio laidoje paskelbė šios Sąjungos konferencijos rezoliuciją:

"Mes, Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos skyrių pirmininkai 1991 m. rugsėjo mėn. 7 d. susirinkę į konferenciją Kaune,

suprasdami gyvybiškai svarbią saugumo sistemos reikšmę atskūrusiai Lietuvos valstybei,

matydami, kad buvusios Vyriausybės sukurto Valstybės Saugumo Departamento veikla yra neefektyvi, o jo struktūrose vadovaujanti darba dirba buvę KGB darbuotojai, galintys nukreipti savo veiklą prieš Lietuvos Vyriausybę, reikalaujame tuoju pat išformuoti esamą Valstybės

Kybartuose pastatytas gražus kryžius bolševizmo aukoms prisiminti.
Nuotr. Viktoro Kapočiaus

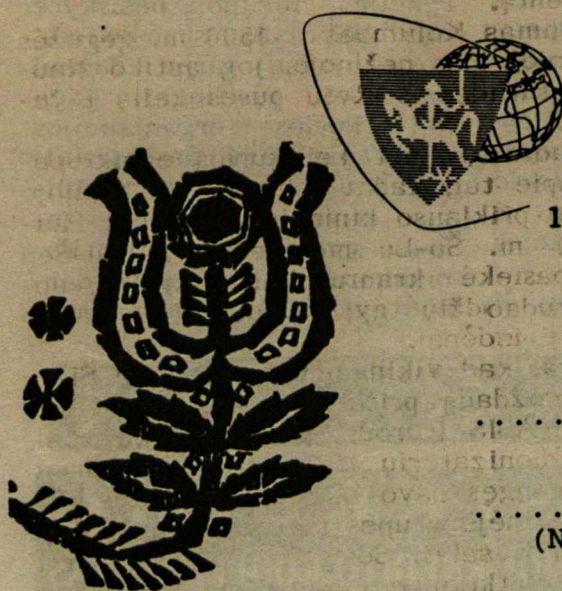
Saugumo Departamentą ir pavesti mūsų Sąjungos rekomenduotiems asmenims kurti naujas saugumo tarnybos struktūras."

Amerikos lietuvių spaudoje, ypač Draugo kultūriniam priede, pakiliai spausdinami Lietuvos žmonių straipsniai, dedamos didelės jų nuotraukos net nepaskaičius jų raštų. Tuo tarpu tūla Lietuvos spauda arba nespausdina iš užsienio gautų straipsnių, parašytų ne pagal monopolio liniją, arba tyli, tarsi jų negavę. Kalbėtojas atsakė, kad Sąjūdis nekontroliuoja Lietuvos spaudos.

Kodėl Lietuvoje esančios knygų leidyklos reikalauja iš užsienyje gyvenančių lietuvių rašytojų mokėti už jų knygų spausdinimą, nes negali gauti popieriaus ir dažų, o vietinių Lietuvos rašytojų knygas spausdina be primokėjimų, suradus popieriaus ir dažų? Buvo atsakyta, kad tokiu atveju reikia rankraščių pasiųsti kitai leidyklai. Bet praktiškai to beveik neįmanoma padaryti, neįdavus rankraščių leidyklai; autoriui laukiant atsakymo Amerikoje, neįmanoma draugiškai pasikalbėti, susitarti ar surasti kitą leidyklą. O ir rankraštį nelengva nugabenti.

Kalbėtojas Tumelis labai dėkojo užsienio lietuviams už įvairią talką, dėmesį, prašė ir toliau Lietuvą visais galimais būdais remti.

Korespondentas

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FONDAS

1851 Skyview Drive, Sparta, Michigan 49345 tel. 616-887-1436
fax 616-887-8989

(Data)

(Vardas ir pavardė)

(Nr.) (Gatvė) (Miestas) (Valstija) (Zip)

(Telefonas)

VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui aukojau:

Kaip GARBĖS MECENATAS po 100 dol. ir noriu/nenoriu laimėti 3-jų savaičių atostogas dviems asmenims arba pinigines dovanas (1 - \$ 1,500; 1 - \$ 1,000; 1 - \$ 500; 1 - \$ 250; 5 - \$ 100; 5 - \$ 50; viso \$ 4,000) už kiekvieną paaukotą šimtą \$

Kaip RĖMĖJAS (iki 100 dol) ir noriu/nenoriu laimėti viršų suminėtas pinigines dovanas \$

Kaip GLOBĖJAS apmokėdamas visas keliones, Jaunimo Kongreso ir kitokias išlaidas vienam Lietuvos jaunuoliui-ei, viso \$ 2,500 dol. \$

(ir noriu/nenoriu laimėti viršų suminėtas dovanas) \$

VISO \$

Čekius rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti 1851 Skyview Drive Sparta MI 49345

Visos aukos JAV atleidžiamos nuo mokesčių (Tax ID No. 36-309-7269)

Jūs galite paaukoti dalį ar visą savo turtą kaip amžiną paramą PLB Fondui. Sudarydami testamentus prašom įrašyti taip:

"For the Lithuanian World Community Foundation, Federal ID No. 36-3097269, incorporated under certificate No. 5582, Secretary of State of Illinois in 1979, and with offices in Michigan."

Aš paaukojau PLB Fondui dol. arba% mano turto testamente, surašytame (data) (vieta)

Edvardas Šulaitis

Anapilio žinios

● Pereitą sekmadienį, t.y. spalio 6 d. Toronto Maironio mokyklos mokiniai pradėjo naujuosius savo mokslo metus Mišių aukomis.

● Toronto skautų "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai po vasaros atostogų taip pat pradėjo savo veiklą, dalyvaujant 11 val. r. Misiose su vėliavomis. Po jų turėjo savo išskilmingą sueigą Anapilio parapijos salėje.

Lietuvių Namų Žinios

● Sąryšyje su Lietuvos Kankinių Parapijos metine švente Anapilyje, sekmadienio popietėje rugsėjo mėn. 29 d. lankytojų skaičius sumažėjo, buvo 120 žmonių. Svečių knygoje pasirašė po 1 iš Alytaus ir Kedainių. Svečius supažindino LN Valdybos išdinininkas Edmundas Pamataitis.

● Aukos Slaugos Namams:

\$1,33.78 - Osvaldas Delkus \$1,000- Augustinas ir Matilda Kuolai; po \$100- I.A. Jurcevičiai, F. Mačiulis, P. Skabliauskas, E. Raudienė, E. Dixon; \$25- B. Jonaitis. A.a. Juozo Bersėno metų mirties sukakties atminimui: \$1,000 Elena Bersėnienė (Hamilton). A.a. Martyno Yčo atminimui- \$125- Jonė Yčas (Webster); A.a. Filomenos Cicėnienės atminimui: \$100 - K.J. Rugiai; po \$50 Br. Galinis, J.N. Budriai; E. Kišonai, J.M. As-; \$30- T.B. Stanuliai; po \$25- P. Kaziukonis, J. Pargauskas; po \$20 - B.P. Sapliai, E.S. Kuzmickai, V. Gudaitis, V. Adomonis, V.T. Gražuliai, J. Cicėnas, J.M. As- trauskas; \$10- P. Jukna. A.a. Augustino Pranckevičiaus atminimui: \$100- L.O. Rim- kai, \$50- J.N. Budriai; po \$25- dr. J.A. Sungaila, J.B. Danaičiai, E.G. Kuchalskiai, M.G. Valaičiai, B. Sapijonienė, V.S. Paulioniai, J.Z. Stravinskai. \$1000.- Marta Petraitienė; \$600.- a.a. Antano Dagio palikimas; \$380.- I. Antanaitis; \$100.- J. Maziliauskas; A.a. Editos Ulickienės atminimui aukojo: \$55.80-

R.E. Kašubai iš St. Charles, IL; \$27.90 - A.M. Krygeriai iš Missouri, Tex; Iš viso statybos fonde yra \$641,867. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose.

● Registruojami vaikučiai Pirmosios Komunijos pasiruošimui. Pamokos prasidės lapkričio mėn. pradžioje. Registracija vyksta parapijos raštinėje.

● Parapijos tarybos religinė sekcija, kuriai pirmininkauja Rita Radžiūnaitė, organizuoja Šv. Rašto studijų ir diskusijų būrelius. Suinteresuotieji prašomi skambinti Ritai: tel. 251-0147.

● Kaukių balius, kuri rengia parapijos tarybos jaunų seimų sekcija, įvyks spalio 27 d., 12:45 val. p.p. parapijos didžiojoje salėje. Daugiau informacijų apie tai teikia S. Šileikienė, tel: 766-9241, arba V. Kasperavičienė, tel: 351-6889.

● Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija, įvyks spalio 22 ir 24 d.d. parapijos Parodų salėje.

● Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praveda registraciją asmenų, norinčių mokytis anglų kalbos. Atsiradus pakankamam skaičiui, būtų galima sudaryti atskirą lietuviškai kalbančių klasę. Į šias pamokas priimami pastoviai Kanadoje gyvenantieji tautiečiai bei asmenys, atvykę tik apsilankymui. Platesnę informaciją teikia ir registraciją veda V. Kulnys, tel: 769-1266 ir M. Balaišyte, tel: 533-9880.

● Vilniaus radijas užsieniui nuo š.m. rugsėjo 29 dienos transliuoja programą 8 val. v. anglų kalba, 10 val. v. lietuviškai šiais dažniais: 11675, 11790, 15180, 17605, 17690 ir šiomis bangomis: 25,19 ir 16 metrų.

● Juodojo kaspino dienos komitetas praneša, kad ryšium su pasikeitusia padėtimi Baltijos kraštuose, jo uždaviniai yra pasibaigę. Ta proga visus kviečia į šilmingus pietus lapkričio 1 d. Holiday Inn (Downtown-Toronto). Įėjimas \$30 ar \$60. - asmeniui, užsakovui pas Bill Guest arba Kimberley Saunders, tel: 869-3838. Inf.

LAIKRAŠČIO

Nepriklausoma Lietuva
SPAUDOS VAKARAS

1991 m. SPALIO MĖN. 26 d. 6 val. v.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Didžiojoje Salėje

PROGRAMĄ ATLIKS MUZ. NIJOLĖS BENOTIENĖS

Programos pradžia 7 val.v.

Įėjimas - \$6.-

vadovaujamas dainos vienetas "SUTARTINĖ"

Veiks baras, loterija, skani vakarienė;

Šokiams gros gera muzika.,

VISUS MALONIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI. SAVO DALYVAVIMU PAREMSITE SPAUDĄ!

Rengia Toronto Rėmėjų Būrelis

chicago

Dr. Leonas Kriaučiūnas, VLIKo vicepirmininkas, kviečia į VLIKo seimą, kuris įvyks lapkričio mėn. 1-3 d.d. Chicagoje. Bus svarstomas VLIKo likvidavimo klausimas. Šis pranešimas padarytas per VLIKo spaudos konferenciją š.m. rugsėjo 26 d. Chicago Lietuvos Tautiniųose Namuose.

Nuotr. Ed. Šulajcio

VLIKo SPAUDOS KONFERENCIJA CHICAGOJE

Edvardas Šulaitis

Chicago Tautiniuose Namuose š.m. rugsėjo mėn. 26 d. buvo susaukta spaudos konferencija, kurioje pagrindinį pranešimą padarė VLIKo vicepirmininkas Pilypas Narutis, plačiau papasakodamas apie Helsinkio konferenciją Maskvoje ir apie VLIKo pasitarimus Lietuvoje.

Reikia pasakyti, jog ši

skelbtoji "spaudos konferencija" niekuo nesiskyrė nuo paprastų susirinkimų, kokių mūsų tarpe dažnai pasitaiko, ypač, kada kai kurios organizacijos nori apie save pasigarsinti saviškių tarpe. Nors publikos buvo gana daug, tačiau spaudos ar kitų komunikacijos priemonių darbuotojų nedaug tesimatė, o

taip pat nebuvo ir VLIKo veiklą neremiančių arba jai abejingų žmonių.

Pacią konferenciją atidarė VLIKo Tarybos pirm. G. Lazauskas, kuris pirmininkauti pakvietė J. Jurkūną, o šis supažindino su paciu P. Naručiu. P. Narutis pradėjo gana ilgai (apie 40 min.) užtrukusį pranešimą. Pradžioje supažindino su delegacijos dalyviais: dr. K. Bobeliu, ELTOS dir. J. Bobeliu, dr. A. Budrecku, P. Naručiu ir prie jų Kopenhagoje prisijungusiu dr. K. Geniu. Jie kartu nuvažiavę į Maskvą, kur oro temperatūra buvo labai šalta (tik 40 laipsnių), tačiau šiaip jau nuotaikos buvo šiltos. Ypač, kad gavo teisę patekti į pagrindinę konferencijos vietą - "Dom Sojuz" - labai gražų pastatą, į kurį galėjo įeiti tik 160 žmonių (norinčių buvo apie 400). Jiems į Maskvą atvykus, jau tęsėsi taip vadinamą "paralelinių organizacijų" posėdžiai, kurį irgi buvo kalbama apie žmogaus teises. Konferencijos programoje, kaip jis pranešė, buvo pranešimas ir apie lesbijiečių bei homoseksualų problemas.

VLIKo atstovams nuvykus į pagrindinės konferencijos salę, Lietuvos delegatai jau buvo priimti kaip Helsinkio grupės nariai ir pasodinti kartu su kitų 37 valstybių atstovais (Taip pat buvo priimti Latvijos ir Estijos atstovai). Tai atsitiko rugsėjo 10 dieną, kuomet konferenciją

atidarė pats M. Gorbačiovas.

P. Narutis pasakojo apie susitikimus su Lietuvos bei kai kurių kitų kraštų delegacijomis bei dalyvavimą Lietuvos delegacijos su rengtoje spaudos konferencijoje, kur jam pačiam teko atremti vieno žurnalisto kaltinimą lietuviams dėl tariamos bendradarbiavusiųjų su naciais reabilitacijos. P. Narutis ne kartą skundėsi, kad iš Maskvos nebuvo galima susiskambinti nė su Amerika nė su Lietuva.

Kalbėtojas nemaža laiko paskyrė ir VLIKo delegacijos vizito Lietuvoje atžymėjimui. Ją čia priėmė Min. pirm. G. Vagnorius, prez. V. Landsbergis, taip pat dalyvaujant pasitarimuose ir vyriausybės sekr. K. Čilinskui ir direktoriui A. Skaigiriui. Rugsėjo 20 d. buvo pasirašytas formalus protokolas tarp Lietuvos vyriausybės ir VLIKo, tačiau susitarimas dar turi būti patvirtintas VLIKo Tarybos bei Seimo. Pagal šį susitarimą, VLIKas jau baigia darbą, nors, kaip vėliau išryškėjo, tiek V. Landsbergis, tiek G. Vagnorius prašė VLIKo, kad jiems ir toliau talkintų.

Kai kurių paklausėjų nuomone (jos buvo išsakytos pranešimą sekusiose diskusijose), VLIKas turėtų tęsti savo darbą. Ypač, kad buvo susirūpinęs VLIKo narys, Mažosios Lietuvos Reiz. Sąjūdžio tarybos pirmininkas A. Regis, kuris nusiskundė jog VLIKas dar neatliko visų darbų, nes Mažoji Lietuva nėra išlaisvinta. P. Naručiu entuziastingai ne kartą kartojant, kad Lietuva yra visiškai laisva, keli tautiečiai bandė prieštarauti - kokia jos laisvė, jeigu Lietuvoje yra rusų kariuomenė. Tada P. Narutis juos nuramino, sakdamas, jog rusų kariuomenė yra visoje Rytų Europoje, bet tai dar nereikia, kad Lenkija, Vengrija ir kitos valstybės nėra laisvos. Bendrai, kaip atrodė, daugumos tautiečių nuomonė buvo ta, kad VLIKas dar ilgai turėtų egzistuoti.

Susirinkimo pabaigoje kalbėjo VLIKo vicepirmininkas dr. L. Kriaučiūnas, kuris pareiškė, kad VLIKo seimas atkeliamas iš lapkričio pabaigos į lapkričio 1-3 dienas (jis vyks Chicagoje), nes norima, kad galėtų dalyvauti G. Vagnorius.

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7.75% už 90 dienų term. indėlius
7.75% už 6 mėnesių term. indėlius
7.75% už 1 m. term. indėlius
8 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
8 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
8.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 % už 2 m. GIC invest. pažym.
9 % už 3 m. GIC invest. pažym.
7.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
8.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
9 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
9 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.75% už OHOSP (variable rate)
7 % už taupymo sask. (gyvybės drauda)
7.25% kasd. pal. sask. virš 10,000
5.50% už kasd. pal. čekių sask.
5 % už Amerikos dol. kasd. pal. sask. (US dol. Sav. Acc.)

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI VIRŠ 87 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard

Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniai - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų BŪSTINĖ: Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniai nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniai nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7¼ %
180-364 d. term. ind. 7¼ %
1 metų term. indėlius 7¼ %
2 metų term. indėlius 8 %
3 metų term. indėlius 8 %
1 metų GIC-mėn. palūk. .. 8 %
1 metų GIC-met. palūk. .. 8¼ %
2 metų GIC-met. palūk. .. 9 %
3 metų GIC-met. palūk. .. 9 %
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 7¼ %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 8¼ %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 9 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 9 %
Taupomąją saskaitą 7 %
Kasd. pal. taupymo sask. 7¼ %
Kasd. pal. čekių sask. iki ... 5½ %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 11½ %
Sutarties paskolas
nuo 11½ %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9¼ %
2 metų 10½ %
3 metų 10¾ %
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 9¼ %

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo saskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias saskaitas).

AKTYVAI per 49 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Naujų vargonų mecenatai ir krikšto tėvai iš kairės: dr. Jonas Mališka, Alain Stankė, Julija Žukauskienė, Bronė Malaiškienė, muz. Kazimieras Smilgevičius, muz. Jonas Malaiška, Danutė Smilgevičienė, sol. Agutė Stravinskaitė-Paškevičienė, Gaila Stankevičienė, sol. A. Keblys ir prie vargonų muz. Aleksandras Stankevičius.

PSALMĖ

ŠLOVINKIT DIEVĄ ŠVENTOVĖJ,
ŠLOVINKIT JĮ DANGAUS SKLIAUTŲ AUKŠTYBĖJ,
ŠLOVINKIT JĮ DĖL JO DIDŽIŲ ŽYGIŲ,
ŠLOVINKIT JO BEGALINĘ DIDYBĘ,
ŠLOVINKIT VIEŠPATĮ GAUDŪS TRIMITAI,
ŠLOVINKIT ARFOS IR KANKLĖS,
ŠLOVINKIT VIEŠPATĮ BŪGNAI IR CHORAI,
ŠLOVINKIT STYGOS, ŠLOVINKIT VAMZDŽIAI,
ŠLOVINKIT VIEŠPATĮ CIMBOLAI SKARDIEJI,
ŠLOVINKIT VIEŠPATĮ CIMBOLAI ŽVANGIEJI,
ŠLOVINKIT VIEŠPATĮ VISA, KAS GYVA"

Gražiais psalmės žodžiais pašvęsti naujieji vargonai Aušros Vartų parapijos šventovėje, kuriuos parinko ir perskaitė kleb. kun. J. Aranauskas, SJ.

Po jų džiaugsmingais akordais suaidėjo vargonai, prie kurių buvo susibūrę jų krikšto tėvai, AV parapijos choristai, vadovai muz. Aleksandras Stankevičius ir A. Keblys.

Iškilmingos koncelebruotos pamaldos buvo baigtos pakilia Prisikėlimo giesme iš "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" kantatos.

Su smlasumu laukėme pasirodant šioje mūsų scenoje dar negirdėtos solistės iš Lietuvos (kurį laiką viešinėjos Bostone) - Danutės Grauslytės. Jos gražus, gilaus tembro balsas prilygsta tarptautinio masto dainininkams. Nors tik studentė (dar liko 2 metai iki studijų pabaigos), bet jautėsi gero darbo pasek-

mės. Solistė studentė, atrodo, medžiagą šiam koncertui pasirinko "per striuką", bet rūpestingai ją atliko.

Sakosi, labai mėgstanti "Carmen", bet ispaniškų dainų repertuaro dar neruošianti. Svajoja dainuoti labai, labai gerai, o taip pat, jeigu gautų stipendiją, gilintų studijas Italijoje arba New Yorke pas Metropolitan operos specialistus.

Jos balsas tikrai to vertas ir mes visi čia linkime jai geriausias ateities.

Koncertui ji padainavo 11 dainų, daugiausia ištraukų iš operų arijų ir keletą liaudies dainų. Jai akompanavo muz. Mme M. Roch. Publika gausiais plojimais ir atsistojimu atsidėjo solistei ir akompaniatoriui. Abi buvo apdovanotos gėlėmis.

Kun. St. Šileikai palaiminus stalus, sekė pie-

tūs, paruošti mūsų kolonijos nenuilstamo veikėjo J. Jonelio ir tautos.

Užkandžiams buvo puošniai padengti stalai, karšta kava ir daugybė skanėstų. Tai sudarė malonią nuotaką susitikti su gerbiama soliste ir iš arčiau susikalbėti bei išgirti jos dainų juostelę.

Vienas iš Mecenatų, Alain Stankė paklausė kleboną, kokia mecenatų pareiga? Tėv. J. Aranauskas paaiškino: "Mecenatų pareiga taisyti vargonus, jei jie sugenda, krikšto tėvai turi žiūrėti, kad vargonai gerai grotų, o choristai gerai dainuotų." Visiems paskirtos garbingos pareigos.

Kleb. Tėv. J. Aranauskas, SJ, šventina vargonus, šalia jo stovi sol. D. Grauslytė, Dr. J. Mališka ir Alain Stankė. Visos nuotraukos A. Mickaus.

INFORMATION

Ville de Montréal

Participez aux assemblées de vos CCA

Par sa politique en matière de consultation publique, la Ville de Montréal veut inciter les citoyens et les citoyennes à participer aux choix et aux décisions de l'administration.

Afin de rendre encore plus concrète la pratique des consultations publiques et se rapprocher davantage des citoyens, l'administration a créé des comités-conseil d'arrondissement (CCA). Aux assemblées de ces CCA, vous pouvez discuter directement avec vos conseillers et conseillers municipaux des questions relatives à votre environnement.

Neuf arrondissements

Chacun des neuf arrondissements de Montréal a son comité-conseil formé des conseillers des districts électoraux qu'il comprend.

Les assemblées des CCA ont lieu toutes les cinq semaines, dans les limites de l'arrondissement. Une même assemblée peut comporter plusieurs séances. Elles sont

publiques et toute la population y est invitée. L'ordre du jour, de même que le lieu, la date et l'heure, sont annoncés dans les quotidiens ou les hebdomadaires locaux, une semaine à l'avance, ou encore dans les bureaux ACCES MONTREAL.

De quoi discute-t-on?

Chaque assemblée comporte une période de questions et une période de requêtes qui permettent un échange direct entre les élus et la population. Si vous désirez intervenir lors de la période de requêtes, vous devez vous inscrire à un bureau ACCES MONTREAL, au plus tard le vendredi précédant l'assemblée, en précisant l'objet de votre demande.

Les sujets traités

Outre les questions que vous soulevez lors des rencontres, certains points touchant directement votre arrondissement seront inscrits à l'ordre du jour. Il peut s'agir de changements de zonage, de fermetures de rues, etc. De plus, si un point touche plus particulièrement votre

voisinage immédiat (si on propose de démolir un bâtiment voisin de chez vous pour en faire un stationnement, par exemple), vous recevrez une invitation personnelle à participer à l'assemblée de votre comité-conseil.

Et ensuite?

Un suivi est fait de chaque point débattu lors des assemblées. Le comité-conseil recommande au Comité exécutif de la Ville d'adopter (parfois sous certaines conditions) ou de rejeter les projets soumis. Il peut aussi recommander une consultation publique plus large dans certains cas. Les autres questions que vous soulevez sont transmises aux personnes ou services concernés, s'il y a lieu.

Pour savoir dans quel arrondissement vous êtes situé ou pour tout autre renseignement sur les CCA, téléphonez au 872-9387.

Des activités culturelles gratuites

Le réseau des maisons de la culture et des bibliothèques

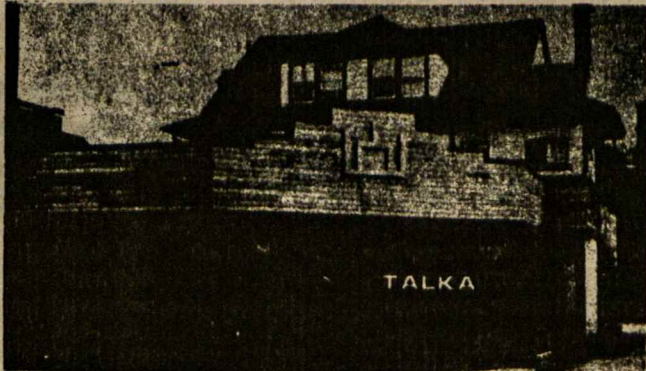
de la Ville de Montréal présentent, toute l'année, une grande variété d'activités culturelles (spectacles de théâtre et de musique, concerts, expositions, conférences, etc.). Certaines de ces activités s'adressent aux enfants, d'autres aux adolescents ou aux adultes; donc, il y en a pour tous les publics et tous les goûts.

La Ville de Montréal vous invite à vous renseigner plus en détail sur les différentes possibilités de loisirs qu'elle vous offre gratuitement par ce réseau. Vous pouvez obtenir ces renseignements en téléphonant au 872-6211 ou en vous rendant à l'une des maisons de la culture suivantes:

*Annette: 12137, av. Bois-de-Boulogne, *Côte-des-Neiges: 5290, ch. de la Côte-des-Neiges; *Frontenac: 2550, Ontario E.; *La Petite Patrie: 6707, de Lorimier; *Maison-Neuve: 4120, Ontario E.; *Marie-Uguay: 6052, Monk; *Mercier: 8105, Hochelaga; *Notre-Dame-de-Grâce: 3755, Borel; *Plateau Mont-Royal: 465, av. Mont-Royal Est; *Pointe-aux-Trembles: 3020, La Rousselière; *Rivière-des-Prairies: 5005, Duquesne; *Rosemont: 6100, St-Avenue.

Renseignements: Bureau Interculturel de Montréal: 872-6133

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6
Tel. 544 - 7125

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 6%
santautos 5%
kasd. pal. taupymo s-ta 4.5%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 8.75%
1 m. term. ind. mėn. pal. 8.25%
3 m. term. indėlius 9%
RRSP ir RRIF (pensijos) 6%
RRSP ir RRIF 1 m. 8.75%
RRSP ind. 3 m. 8, 9%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 14.5%
nėdin. turto pask. 1 m. 10%
nėdin. turto pask. 3 .. 11.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

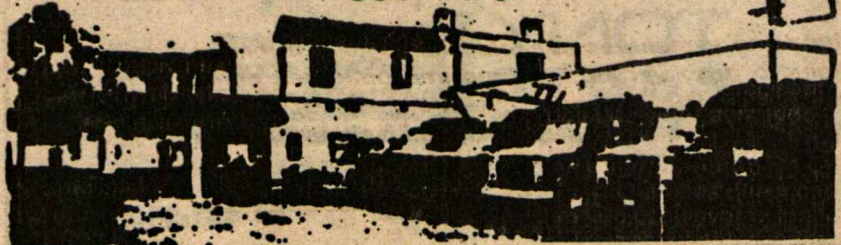
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Lietuvos rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjos ir darbe atliktas stogų darbas.
GUY RICHARD, kuris jau dešimt metų Lietuvoje patarnauja.
Darbe atlieka sėkmingai ir prieinamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite tel.

364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. WILSON & SONS Inc.

123 Maple Blv., 5754 Verden Av

Chateauguy, Que. Verden, Que.

Tel: 691-4763 • Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPIJOS

MIRUSIEJI:

• **LUKOŠIŪTĖ** Aldona, mirė š.m. spalio mėn. 6 dieną savo namuose. Po gedulingų mišių A.V. šventovėje bus sudeginta N.D. des Neiges koplyčioje.

• **VAITEKŪNIENĖ** Julija (Kanisauskaitė) mirė savo namuose 1991 m. spalio mėn. 7 d., sulaukusi 82 metų amžiaus. Palaidota iš AV šventovės Notre Dame des Neiges kapinėse.

Užuojauta artimiesiems.

• **RŪTOS** klubo bazaras įvyks š.m. lapkričio 3 d., sekmadienį, AV salėje, nuo 9 val. r. iki 5 val.p.p.

MUZIKOS MYLĖTOJAMS

Montrealio Royal Bank-Banque Royale remia simfoninio orkestro (OSM) naujo sezono atidarymą. Lapkričio mėn. 13 ir 14 d.d., 7:30 val.v. Notre Dame Bazilikoje vyks pirmasis dvigubas klasikinės muzikos koncertas, skirtas barokinėi muzikai. Ten pat sekantis - vasario mėn. 5-6 d.d., skirtas Mozarto kūrybai; balandžio mėn. 2-3 d.d. - OSM rengia premjerą Orpheus Chamber orkestro, o gegužės mėn. 2-3 d.d. žymusis dirigentas Charles Dutoit diriguos Haydn'o simfonietas.

Visuose koncertuose dalyvauja žymūs instrumentalistai ir vokalistai.

Užsisakius bilietus į visus 4 koncertus (įskaitant GST) kainuoja \$96.50, \$59, \$33.50. Perkant pavieniui - \$23, \$14, \$8.

Bilietus galima gauti ir prie įėjimo. Šiaip, perkant Place des Arts kasoje, reikia primokėti dolerį.

• Š.m. spalio mėn. 26 d. ir 27 d.d. ŠV. KAZIMIERO, P. joje rengiamas PADEKŲ ir DŽIAUGSMO ŠVENTES koncertas, kurio pradžia 6 val. vakaro.

Atvyksta iš Toronto 50 choristų - VOLUNGES Ansamblio Choras.

Koncertas vyks Jeanne Mance Mokyklos salėje 1951 Rachel St., kampas Bordeaux (4 blokai nuo Šv. Kazimiero bažnyčios). Po koncerto

Šv. Kazimiero P. jos salėje vakarienė-bufetas.

Spalio 27 d., sekmadienį 11 val. - iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero bažnyčioje, kurių metu giedos VOLUNGES choras.

Pamokslą sakys kun. F. Jucevičius. Po to - Kavutė ir atsisveikinimas su VOLUNGE.

Informacija: P. Adamonis tel: 722-3545.

Helena ir Pranas Bernotai paaukojo \$5000.- KANADOS LIETUVIŲ FONDUI. KLF nuoširdžiai dėkoja.

• Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas bus lapkričio 24 d., sekmadienį.

• **Elena Gaputyte**, buvusi montrealietė, mirė spalio 12 d. Londone, Anglijoje. Už jos vėlę bus atšaukiamos mišios LAPKRIČIO 17 d. SEKMADIENI, 10 val. ryto A.V. bažnyčioje. Visos buvusios A. ir A. Tamošaičių studijos mokinės, auklėtinės, kviečiamos dalyvauti pamaldose.

• **VILNIAUS RADIJAS** užsieniui transliuoja programą nuo š.m. rugsėjo 29 8 val. vakaro anglų kalba, 10 val. vakaro - lietuviškai šiais dažniais: 11675, 11790, 15180, 17605 ir 17690 ir šiomis bangomis: 16, 19, 25.

Vilniaus Radijas, Vilnius, Lietuva. Tel: 26-22-30; Fax: 26 20 41.

Nuo spalio 26 dienos vidurnakčio laikas keičiamas į žiemos normalų laiką. Laikrodžius atskuti vieną valandą atgal. Taip pat ir radijo programos bus girdimos 7 ir 9 val. v.

• **PARDUODAMAS** naujas tautinis kostiumas vidutinio dydžio moteriai ar merginai. Skambinti: Tel: 728-8425.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE PAMINĖJO SAVO VEIKLOS 35 METŲ SUKAKTĮ

Š.m. spalio mėn. 13 d. L.K. Mindaugo šaulių kuopa iškilmingai paminėjo savo brandaus darbo sukaktį.

Minėjimas pradėtas 11 val. pamaldomis AV parapijos šventovėje, kurias atnaujo savo Tėv. J. Aranauskas,

Sol. DANUTĖ GRAUSLYTĖ ir Mmė M. ROCH naujų vargonų šventinimo iškilmėse mišių metu. Nuotrauka A. Mickaus

SJ. Jų metu Montrealio AV parapijos choras ypatingai gražiai sugiedodavo tai dienai pritaikytas giesmes.

Po pamaldų visi rinkomės į salę, kur turėjome progos apžiūrėti šaulių kuopos išdėstytą parodėlę - nuotraukas. Per 35 metų darbo laiką visi labai pasikeitė. Kai kurių jau ir gyvųjų tarpe nėra.

Nuotraukų paroda buvo paruošta J. Šiaučiuoliu.

Lygiai 12 val. minėjimą atidarė LK Mindaugo šaulių kuopos pirm. Augustinas Mylė. Po vėliavų įnešimo sekė Kanados himnas ir minutės tylos mirusiųjų pagerbimas.

Invokaciją paskaitė Tėv. kun. g.š. J. Aranauskas, SJ.

VIEŠPATIE,

Tu davei mums gražų kraštą, brangią Tėvynę, didvyrų Tautą, kurios vaikams heroiskai išlaikė savo kalbą, kultūrą, atkūrė Nepriklausomybę.

DĖKOJAME Tau, kad davei ryžtingų sesių ir brolių šaulių, kurie budėjo narsiai kovojo, dėjo gyvybę už mūsų namus, už mūsų šalį, už sąžinės laisvę ir religiją.

PAŽADINK

nūdien mūsų tarpe būrius pasišventusių sesių ir brolių, kurie ir toliau nepamirštų brangių namų, savo gimtosios Tėvynės ir, pagal savo išgales, dirbtų Tautos gerovei ir jos gražiai didingai ateičiai.

Savo įvade LK Mindaugo š.k. pirmininkas Augustinas Mylė apsidžiaugė suvienyta šaulių sąjungos veikla abiejose kontinentuose, čia ir Lietuvoje.

Po 34 tremties ir vienu metu išėvijoje, LK Mindaugo šaulių kuopa šiandien mini savo šauliskos veiklos 35 metų sukaktį. Šiandien ir Lietuvoje vėl žygiuoja šaulių gretos su iškeltomis vėliavomis, aukodami savo gyvybes Lietuvos laisvei ir gerovei. (Bus daugiau)

The Beth Israel Beth Aaron Congregation
6800 Macle Rd. Cote St. Luc,
is holding A GIANT BAZAAR on Sunday,
November 17, 1991, from 10:00 A.M. to 5 P.M.
All new merchandise. Bus Lines: 104, 161 and 162.

HONEY FOR SALE !

Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:

Tel: 962-3780.

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A ALLIOT
LABALLE, QUÉ. H8P2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel: 722-3545; Res: 256-5355

JOANA ADAMONYTĖ C.I.B., DONNA SVRAKA C.I.B.,
PETRAS ADAMONIS C.I.B.

Greitas ir tikslus patarnavimas.
Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remdėliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre

Suite 500 A.

Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-8808

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ
KREDITŲ UNIJA

1475 De Sève, Montreal, Qué., H4E 2A8

TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$29,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus 8¼%	Taupymo special..... 5½%
Term. indėlius:	Taupymo su gyv. dr. ... 4¼%
1 metų 7½%	Taupymo kasdienes . 4¼%
180 d. - 364 d. ... 7¼%	Einamos sask. 3½%
120 d. - 179 d. ... 7 %	RRIF - RRSP term 8½%
60 d. - 119 d. ... 7 %	RRIF - RRSP - taup. . 5¼%
30 d. 59 d. 7 %	

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 9¼%; Asmenines - nuo 11 %.

VĒLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Sève	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00 (Tik pirm)	10:00 - 2:00
Ketvirtadienis 12:00 - 8:00	3:00 - 7:00
Pentadienis 10:00 - 6:00	2:00 - 6:00

CFMB

LIETUVIŠKA RADIJO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

EAGAN REALTIES INC

5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4

Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo
patarnavimas

BRONIUS NIEDVARAS

Bus: 766-3586

Res.: 487-4938

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos,
radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite
papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa,
National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299.
Video camera \$1299. -

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

• LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUMŲ, PLIENŲ, PLASTINĖ
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas: MIKE OSKOVICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496